ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता

तृतीयं काण्डं

Note: Please refer to the book,TS Kandam 1 for notes and conventions used in this Compilation.

Version 1.0 May 31, 2020

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated May 31,2020

- 1. This replaces the earlier version 0.1 dated July 31,2019
- 2. This version has been updated with the errors found and reported till May 15,2020
- 3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायं तृतीयं काण्डं	4
3.1 तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रक्नः – न्यूनकर्माभिधानं	4
3.1.1 Appendix	27
3.2 तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – पवमानग्राहादीनां व्याख्यानं	29
3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रञ्नः – वैकृतविधीनामभिधानं	53
3.3.1 Appendix	73
3.4 तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिहोमाभिधानं	74
3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं	98

vedavms@gmail.com

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

<u>हरिः ओं</u>

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयं काण्डं

3.1तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - न्यूनकर्माभिधानं

TS 3.1.1.1

TS 3.1.1.2

TS 3.1.1.4

भ्द्रादिभिश्रेयः प्रेहिबृहस्पतिः पुर एता ते अस्त्वित्याहृब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिस्तमेवान्वा रभते स एन ए सं पारयत्ये दमगन्म देवयजनं पृथिव्या इत्याह देवयजन् होष पृथिव्या आगच्छिति यो यजते विश्वे देवा यदजुषन्त पूर्व इत्याह विश्वे होतद्देवा जोषयन्ते यद्ब्राह्मणा () ऋख्सामाभ्यां यजुषा सन्तरन्त इत्याहर्ष्कामाभ्यां यजुषा सन्तरन्त इत्याहर्ष्कामाभ्यां वजते रायस्पोषेण सिम्षा–मदेमेत्या–हाऽशिषमेवै तामा शास्ते ॥ 4

। (यजमानो – दीक्षार् – हन्तो – ब्रीह्मणा –श्रतुर्विर्शतिश्च) (A1)

TS 3.1.2.1 एष ते गायत्रो भाग इति मे सोमाय ब्रूतादेष ते त्रैष्टुभो जागतो भाग इति मे सोमाय ब्रूताच्छन्दोमाना ए साम्राज्यं गच्छेति मे सोमाय बूताद् यो वै सोम्ं राजान् साम्राज्यं लोकं गमयित्वा क्रीणाति गच्छति स्वानाण् साम्राज्यं छन्दाण्सि खलु वै सोमस्य राज्ञः साम्राज्यो लोकः पुरस्ताथ् सोमस्य क्रयादेवमभि मन्त्रयेत ॥ साम्राज्यमेवै – [ ] **5** TS 3.1.2.2 तानूनप्त्रस्य प्रतिष्ठां वैद प्रत्येव तिष्ठति ब्रह्मवादिनो वदन्ति न प्राञ्चनित न जुह्वत्यथ क्व तानूनप्त्रं प्रति तिष्ठतीति प्रजापतौ मनसीति ब्रूयात् त्रिरव जिघ्नेत् प्रजापतौ त्वा मनसि जुहोमीत्येषा वै । । तानूनप्त्रस्य प्रतिष्ठा य एवं वैद प्रत्येव तिष्ठति यो – [ ] 6 **TS 3.1.2.3**

वा अद्ध्वर्योः प्रतिष्ठां वेद प्रत्येव तिष्ठति यतो मन्येतानभिक्रम्य होष्यामीति तत् तिष्ठन्ना श्रावयेदेषा वा अद्ध्वर्योः प्रतिष्ठा य एवं

वैद प्रत्येव तिष्ठति यदभिक्रम्य जुहुयात् प्रतिष्ठाया इयात् तस्माथ् समानत्र तिष्ठता होतव्यं प्रतिष्ठित्यै यो वा अद्ध्वर्योः स्वं वैद स्ववानेव भवति सुग्वा अस्य स्वं वायव्यमस्य – [] 7 TS 3.1.2.4 स्वं चमसोऽस्य स्वं यद्वायव्यं वा चमसं वाऽनन्वारभ्याऽऽश्रावयेथ् स्वादियात् तस्मा दन्वारभ्या ऽऽश्राव्य७ स्वादेव नैति यो वै सोमम– प्रतिष्ठाप्य स्तोत्र-मुपाकरोत्य प्रतिष्ठितः सोमो भवत्यप्रतिष्ठितः स्तोमो- ऽप्रतिष्ठिता-न्युक्थान्यप्रतिष्ठितो यजमानो ऽप्रतिष्ठितो ऽध्वर्युर्वा ा । । । । यव्यं वै सोमस्य प्रतिष्ठा चमसोऽस्य प्रतिष्ठा सोमः स्तोमस्य स्तोम उक्थानां ग्रहं ँवा ( ) गृहीत्वा चमसं ँवोन्नीय स्तोत्रमुपा कुर्यात् प्रत्येव सोमं स्थापयति प्रतिस्तोमं प्रत्युक्थानि प्रति यजमानस्तिष्ठति प्रत्यद्ध्वर्युः ॥ 8 (एव – तिष्ठति यो – वायव्यमस्य – ग्रहं वै – कान्न _ वि*्*ञातिश्च) (A2)

TS 3.1.3.1

यज्ञं वा एतथ् सं भरित्त यथ् सोमक्रयण्यै पदं यज्ञमुख्ं ।
हिविद्धिने यर्.हि हिविद्धिने प्राची प्रवर्तयेयुस्तर्.हि तेनाक्षमुपा—
ज्ज्याद्—यज्ञमुख एव यज्ञमनु सन्तनोति प्राञ्चमिनि प्र हरन्त्युत्
पत्नीमा नयन्त्यन्वनां सि प्र वर्तयन्त्यथ् वा अस्यैष धिष्णियो हीयते
सोऽनु ध्यायित स ईश्वरो रुद्रो भूत्वा — [] 9

TS 3.1.3.2

प्रजां पशून् यजमानस्य शमियतोर्यर्.हि पशुमा प्रीतमुदञ्चं नयन्ति तर्.हि तस्य पशुश्रपण् हरेत् तेनैवैनं भागिनं करोति यजमानो वा आहवनीयो यजमानं वा एति कर्.षन्ते यदाहवनीयात् पशुश्रपण् तर्ति स वैव स्यान्निर्मन्थ्यं वा कुर्याद्—यजमानस्य सात्मत्वाय यदि पशोरवदानं नश्येदाज्यस्य प्रत्याख्यायमव द्येथ् सैव ततः () प्रायिश्चित्तिर्ये पशुं विमध्नीरन्. यस्तान् कामयेता ऽऽश्तिमार्च्छेयुरिति कुविदङ्गेति नमो वृक्तिवत्यर्चाऽऽग्नीद्धे जुहुयान्नमो वृक्तिमेवैषां वृङ्के ताजगार्तिमार्च्छन्ति ॥ 10 (भूत्वा — ततः — षड्विंश्रातिश्च) (A3)

TS 3.1.4.1 प्रजापतेर्जायमानाः प्रजा जाताश्च या इमाः। तस्मै प्रति प्र वेदयचिकित्वा ए अनु मन्यतां ॥ इमं पशुं पशुपते ते अद्य बद्ध्नाम्यग्ने सुकृतस्य मद्ध्ये । अनु मन्यस्व सुयजा यजाम जुष्टं देवानामिदमस्तु हव्यं ॥ प्रजानन्तः प्रतिगृह्णन्ति पूर्वे प्राणमङ्गेभ्यः पर्याचरन्तं । सुवर्गं याहि पथिभि र्देवयानै-रोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः॥ येषामीशं - [] 11 TS 3.1.4.2 पशुपतिः पशूनां चतुष्पदामुत च द्विपदां । निष्क्रीतोऽयं वज्ञियं भागमेतु रायस्पोषा यजमानस्य सन्तु ॥ ये बद्ध्यमानमनुं बद्ध्यमाना अभ्यक्षिन्त मनसा चक्षुषा च। अग्निस्ता एं अग्रे प्रमुमोक्तु देवः प्रजापतिः प्रजया संविदानः॥ । । । । । । । य य आरण्याः पञ्चावो विश्वरूपा विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः ।

```
वायुस्ता 🗸 अग्रे प्रमुमोक्तु देवः प्रजापतिः प्रजया सँविदानः ॥
प्रमुञ्चमाना - [ ] 12
TS 3.1.4.3
। । ।
भुवनस्य रेतो गातुं धत्त यजमानाय देवाः ।
उपाकृत प्रशामानं यदस्थाज्जीवं देवानामप्येतु पाथः॥
नाना प्राणो यजमानस्य पशुना यज्ञो देवेभिः सह देवयानः ।
जीवं देवानामप्येतु पाथः सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ॥
यत् पशुर्मायुमकृतोरो वा पद्धिराहते ।
। ॥ ।
अग्निर्मा तस्मादेनसो विश्वान् मुञ्चत्व७्हसः ॥
शमितार उपेतन यज्ञं – [ ] 13
TS 3.1.4.4
देवेभिरिन्वितं ।
अदितिः पाशं प्रमुमोक्त्वेतं नमः पशुभ्यः पशुपतये करोमि ॥
अरातीयन्त-मधरं कृणोमि यं द्विष्मस्तस्मिन् प्रति मुञ्चामि पाञां ॥
। । । । । । त्वाम् ते दिधिरे हव्यवाह ्र शृतंकर्तारमृत यज्ञियं च ।
```

अग्ने सदक्षः सतनुर्.हि भूत्वाऽथं हव्या जातवेदो जुषस्व ॥ जातवेदो वपया गच्छ देवान्त्व 🗸 () हि होता प्रथमो बभूथ। ्या । घृतेन त्वं तनुवो वद्र्धयस्व स्वाहाकृत्र ् हिवरदन्तु देवाः ॥ स्वाहा देवेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा ॥ 14 ्। (ईशे - प्रमुञ्चमाना - यज्ञं - त्वर्ः - षोडश च) (A4) TS 3.1.5.1 प्राजापत्या वै पशवस्तेषा ् रुद्रोऽधिपतिर्य-देताभ्या-मुपा करोति ताभ्यामेवैनं प्रतिप्रोच्याऽऽलभत आत्मनोऽनाव्रस्काय द्वाभ्यामुपाकरोति ा । । द्विपाद्यजमानः प्रतिष्ठित्या उपाकृत्य पञ्च जुहोति पाङ्काः पशवः पशूनेवा वरुन्धेमृत्यवे वा एष नीयते यत् पशुस्तं यदन्वारभेत प्रमायुको यजमानः स्यान्नाना प्राणो यजमानस्य पश्नेत्याह व्यावृत्त्यौ — [ ] **15**

TS 3.1.5.2

यत् पशुर्मायुमकृतेति जुहोति शान्त्यै शमितार उपेतनेत्याह ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ यथायजुरेवैतद्वपायां वा आहियमाणाया-मग्नेर्मधोऽप क्रामित त्वामु

ते दंधिरे हव्यवाहमिति वपामभि जुहोत्यग्नेरेव मेधमव रुन्धेऽथो शृतत्वाय पुरस्ताथ् स्वाहा कृतयो वा अन्ये देवा उपरिष्टाथ् स्वाहाकृतयोऽन्ये स्वाहा देवेभ्यो देवेभ्यः स्वाहेत्यभितो वपां () जुहोति तानेवोभयान् प्रीणाति ॥ 16 (व्यावत्त्या – अभितो वपां – पञ्च च) (A5) TS 3.1.6.1 यो यथादेवतन्न देवताभ्य आ वृश्च्यते वसीयान् भवत्याग्नेय्यर्चा ा । । ऽऽग्नीद्ध्रमभि मृशेद् वैष्णव्या हविद्धीनमाग्नेय्या सुचो वायव्यया वायव्यान्यैन्द्रिया सदो यथादेवतमेव यज्ञमुप चरति न देवताभ्य आ ा । । । । वृश्च्यते वसीयान् भवति युनज्मि ते पृथिवीं ज्योतिषा सह युनज्मि वायुमन्तरिक्षेण - [ ] 17 TS 3.1.6.2 ते सह युनज्मि वाच एं सह सूर्येण ते युनज्मि तिस्रो विपृचः

ते सह युनज्मि वाच ए सह सूर्येण ते युनज्मि तिस्रो विपृचः । सूर्यस्य ते।

अग्निर्देवता गायत्री छन्दं उपा ्शोः पात्रमिस सोमो देवता त्रिष्ट्रप छन्दोऽन्तर्यामस्य पात्रमसीन्द्रो देवता जगती छन्द इन्द्रवायुवोः पात्रमिस बृहस्पति र्देवताऽनुष्टुप् छन्दो मित्रावरुणयोः पात्रमस्यश्विनौ देवता पङ्किञ्छन्दोऽश्विनोः पात्रमिस सूर्यो देवता बृहती – [] 18 TS 3.1.6.3 ण्डन्दः शुक्रस्य पात्रमिस चन्द्रमा देवता सतो बृहती छन्दो मन्थिनः पात्रमिस विश्वेदेवा देवतोष्णिहा छन्द आग्रयणस्य पात्रमसीन्द्रो देवता ककुच्छन्द उक्थानां पात्रमिस पृथिवी देवता विराट् छन्दी धुवस्य पात्रमसि ॥ 19 (अन्तरिक्षेण – बृहती – त्रयस्त्रिङ्शच्च) (A6) TS 3.1.7.1 इष्टर्गो वा अद्ध्वर्युर्यजमानस्येष्टर्गः खलु वै पूर्वोऽर्ष्टुः क्षीयत ॥ ॥ ॥ ॥ । । । आसन्यान्मा मन्त्रात् पाहि कस्याश्चिदभिशस्त्या इति पुरा । । । । । । । । । । । । प्रातरनुवाकाज्जुहुयादात्मन एव तदद्ध्वर्युः पुरस्ताच्छर्म नह्यतेऽनात्यै संवेशाय त्वोपवेशाय त्वा गायत्रिया स्त्रिष्टुभो जगत्या अभिभूत्यै

स्वाहा प्राणापानौ मृत्योर्मा पातं प्राणापानौ मा मा हासिष्टं देवतासु वा एते प्राणापानयोर् – [] 20

TS 3.1.7.2

व्यायच्छन्ते येषा ् सोमः समृच्छते सँवेशाय त्वोपवेशाय त्वेपवेशाय त्वेपवेशाय त्वेपवेशाय त्वेपवेशाय त्वेपवेशाय छन्दा ् सि वै सँवेश उपवेशश्छन्दोभिरेवास्य छन्दा ् सि वृद्धे प्रेतिवन्त्याज्यानि भवन्त्यभिजित्यै मरुत्वतीः प्रतिपदो विजित्या उभे बृहद्रथन्तरे भवत इयं वाव रथन्तरमसौ बृहदाभ्यामेवैनमन्तरेत्यद्य वाव रथन्तर श्रो बृहदद्याश्चा देवैनमन्तरेति भूतं – [] 21

TS 3.1.7.3

वाव रथन्तरं भविष्यद्-बृहद् भूताच्चैवैनं भविष्यतश्चान्तरेतिपरिमितं वाव रथन्तरमपरिमितं बृहत् परिमिताच्चैवैन-मपरिमिताच्चाऽन्तरेति विश्वामित्रजमदग्नी विसिष्ठेनास्पद्र्धेता एस एतज्जमदग्नि विह्वच्यम पश्यत् तेन वै स विसिष्ठस्येन्द्रियं वीर्यमवृह्झ यिह्हव्य ए श्रास्यत इन्द्रियमेव तद्वीर्यं यजमानो भ्रातृव्यस्य वृङ्के () यस्य भूया एसो यज्ञकृतव इत्याहुः स देवता वृङ्क इति यद्यग्निष्टोमः सोमः परस्ताथ्

स्या-दुक्थ्यं कुर्वीत यद्युक्थ्यः स्यादितगृत्रं कुर्वीत यज्ञक्रतुभिरेवास्य देवता वृङ्के वसीयान् भवति ॥ 22

(प्राणापानयो – भूतं – वृङ्के – ऽष्टाविर्गतिश्च) (४७)

TS 3.1.8.1

निग्राभ्याः स्थ देवश्रुत आयुर्मे तर्पयत प्राणं मे तर्पयतापानं मे तर्पयत व्यानं मे तर्पयत चक्षुर्मे तर्पयत श्रोत्रं मे तर्पयत मनोमे तर्पयत वाचं मे तर्पयताऽऽ*त्मानं मे तर्पयताङ्गानि मे तर्पयत प्रजां मे तर्पयत न्यान् मे तर्पयत सूर्वगणं मा तर्पयत तर्पयत मा – [ ] 23

TS 3.1.8.2

TS 3.1.8.3

प्रथमोऽ्र्हाः स्कन्दित स ईश्वर इन्द्रियं वीर्यं प्रजां प्रशून् यजमानस्य निर्.हन्तोस्तमिभ मन्त्रयेताऽऽ माऽस्कान्थ्सह प्रजया सह ग्यस्पोषेणेन्द्रियं मे वीर्यं मा निर्वधीरित्याशिषमेवैतामा शास्त इन्द्रियस्य वीर्यस्य प्रजाये पशूनामनिर्धाताय द्रफ्सश्चस्कन्द पृथिवीमनु द्यामिमञ्च योनिमनु यश्च () पूर्वः । तृतीयं योनिमनु सञ्चरन्तं द्रफ्सं जुहोम्यनु सप्त होन्नाः ॥ 25

TS 3.1.9.1

देवेषु भवति मनुष्ययशसी मनुष्येष्वग्निः प्रातस्सवने पात्वस्मान् वैश्वानरो महिना विश्वशम्भूः । स नः पावको द्रविणं दधात्वा-[] 26 TS 3.1.9.2 युष्मन्तः सहभक्षाः स्याम ॥ विश्वे देवा मरुत इन्द्रो अस्मानस्मिन् द्वितीये सवने न जह्युः। आयुष्मन्तः प्रियमेषां वदन्तो वयं देवाना ए सुमतौ स्याम ॥ इदं तृतीय एं सवनं कवीनामृतेन ये चमसमैरयन्त । ते सौधन्वनाः स्वरानशानाः स्विष्टिं नो अभि वसीयो नयन्तु ॥ आयतनवतीर्वा अन्या आहुतयो हूयन्तेऽनायतना अन्या या आधारवतीस्ता आयतनवतीर्याः – [ ] 27 TS 3.1.9.3 सौम्यास्ता अनायतना एन्द्रवायव-मादायाऽऽ*घारमा घारयेदद्ध्वरो यज्ञोऽयमस्तु देवा ओषधीभ्यः पशवं नो जनाय विश्वस्मै भूतायाऽद्ध्वरोऽसि स पिन्वस्व घृतवद्देव सोमेति सौम्या एव तदाहुतीरायतनवतीः करोत्यायतनवान् भवति य एवं वैदाथो

द्यावापृथिवी एव घृतेन व्युनित ते व्युत्ते उपजीवनीये भवत उपजीवनीयो भवति – [ ] 28

TS 3.1.9.4

TS 3.1.9.5

सुवर्गं लोकं न प्रजानित तेभ्य इदं ब्राह्मणं ब्रूहि ते सुवर्गं लोकं यन्तो य एषां प्रावस्ता अस्ते दास्यन्तीति तदेभ्योऽब्रवीत् ते सुवर्गं लोकं यन्तो य एषां प्राव आसन् तानस्मा अददुस्तं प्राप्ति भ्योऽब्रवीन्मम् वा इमे प्राव इत्यदुर्वे – [] 30

TS 3.1.9.6 महामिमानित्यब्रवीन्न वै तस्य त ईशत इत्यब्रवीद्-यद्-यज्ञवास्तौ हीयते मम वै तदिति तस्माद्-यज्ञवास्तु नाभ्यवेत्य ए सोऽब्रवीद्-यज्ञे मा ऽऽभजाथ ते पशून् नाभि म स्य इति तस्मा एतं मन्थिनः सं स्रावमजुहोत् ततो वै तस्य रुद्रः पशून् नाभ्यमन्यत यत्रैत () मेवं विद्वान् मन्थिनः स७ स्रावं जुहोति न तत्र रुद्रः पशूनभि मन्यते ॥ 31 (दधात्वा – यतनवतीर्या – उपजीवनीयो भवति – तेऽ – दुर्वै – यत्रैत – मेकादश च) (A9) TS 3.1.10.1 जुष्टो वाचो भूयासं जुष्टो वाचस्पतये देवि वाक्। यद्वाचो मधुमत् तस्मिन् मा धाः स्वाहा सरस्वत्यै ॥ त्रचा स्तोम ए समद्र्धय गायत्रेण रथंतरं। बृहद्-गायत्रवर्तनि ॥ यस्ते द्रफ्सः स्कन्दति यस्ते अंश्रुर्बाहुच्युतो धिषणयोरुपस्थात् ।

अद्ध्वर्योर्वा परि यस्ते पवित्राथ् स्वाहांकृतमिन्द्राय तं जुहोमि ॥ यो द्रफ्सो अण्शुः पतितः पृथिव्यां परिवापात् – [ ] **32** TS 3.1.10.2 पुरोडाशात् करम्भात् । धानासोमान्मन्थिन इन्द्र शुक्राथ् स्वाहाकृतमिन्द्राय तं जुहोमि॥ ्। । । । । । यस्ते द्रफ्सो मधुमा ए इन्द्रियावान्थ् स्वाहाकृतः पुनरप्येति देवान् । दिवः पृथिव्याः पर्यन्तरिक्षाथ् स्वाहा कृतमिन्द्राय तं जुहोमि ॥ अद्ध्वर्युर्वा ऋत्विजां प्रथमो युज्यते तेन स्तोमो योक्तव्य इत्याहुर्वागग्रेगा अग्र एत्वृजुगा देवेभ्यो यशो मिय दधती प्राणान् पशुषु प्रजां मयि- [ ] 33 TS 3.1.10.3 च यजमाने चेत्याह वाचमेव तद्यज्ञमुखे युनिक वास्तु वा एतद्यज्ञस्य पराचीभिः स्तुवते वैष्णव्यर्चा पुनरेत्योप तिष्ठते यज्ञो वै विष्णु र्यज्ञमेवाकर्विष्णो त्वन्नो अन्तमः शर्म यच्छ सहन्त्य।

```
प्र ते धारा मधुश्चुत उथ्सं दुह्रते () अक्षितमित्याह यदेवास्य
श्यानस्योपशुष्यति तदेवास्यैतेना ऽऽ*प्याययति ॥ 34
(परिवापात् – प्रजां मिय – दुह्नते – चतुर्दश च) (A10)
TS 3.1.11.1
अग्निना रियमञ्जवत् पोषमेव दिवेदिवे ।
यशसं वीखत्तमं ॥
गोमा ं अग्नेऽविमा ं अश्वी यज्ञो नृवथ्सखा सदमिदप्रमृष्यः।
। । ॥ । । । इडावां एषो असुर प्रजावान् दीर्घो रियः पृथुबुध्नः सभावान् ॥
ा । । । 2
आप्यायस्व>। सन्ते>।।
इह त्वष्टारमग्रियं विश्वरूपमुप हृये।
।
अस्माकमस्त् केवलः ॥
तन्नस्तुरीपमध पोषयिनु देव त्वष्टर्वि रराणः स्यस्व ।
यतो वीरः - [ ] 35
```

```
TS 3.1.11.2
न । । । । ।
कर्मण्यः सुदक्षो युक्तग्रावा जायते देवकामः ॥
शिवस्त्वष्टरिहाऽऽ* गहि विभुः पोष उतत्मना ।
।
यज्ञेयज्ञे न उदव ॥
पिशङ्गरूपः सुभरो वयोधाः श्रुष्टी वीरो जायते देवकामः।
प्रजां त्वष्टा विष्यतु नाभिमस्मे अथा देवानामप्येतु पाथः ॥
प्रणोदे > व्या, नो दिवः > ॥
पीपिवाण् सण् सरस्वतः स्तनं यो विश्वदर् शतः ।
धुक्षीमहिं प्रजामिषं ॥ 36
TS 3.1.11.3
ये ते सरस्व ऊर्मयो मधुमन्तो घृतश्चुतः ।
तेषां ते सुम्नमीमहे ॥
यस्य व्रतं पशवो यन्ति सर्वे यस्य व्रतमुपतिष्ठन्त आपः।
यस्य व्रते पुष्टिपतिर्निविष्टस्त ए सरस्वन्तमवसे हुवेम ॥
ा । । । । । । । विव्यं सुपर्णं वयसं बृहन्तमपां गर्भं वृषभमोषधीनां ।
```

```
अभीपतो वृष्ट्या तर्पयन्तं तर् सरस्वन्तमवसे हुवेम ॥
सिनीवालि पृथुष्टुके या देवानामसि स्वसा ।
जुषस्व हव्य - [] 37
TS 3.1.11.4
माहतं प्रजां देवि दिदिङ्घि नः ॥
या सुपाणिः स्वङ्गरिः सुषूमा बहुसूवरी।
तस्यै विश्पलियै हविः सिनीवाल्यै जुहोतन ॥
इन्द्रं वो विश्वतस्परी>, न्द्रं नरः> ॥
असितवर्णा हरयः सुपर्णा मिहो वसाना दिवमुत् पतन्ति ॥
त आऽववृत्रन्थ् सदनानि कृत्वाऽऽदित् पृथिवी घृतैर्व्युद्यते ॥
हिरण्यकेशो रजसो विसारेऽहिधुनिर्वात इव ध्रजीमान्।
शुचिभाजा उषसो – [] 38
TS 3.1.11.5
नवेदा यशस्वतीरपस्युवो न सत्याः ॥
आ ते सुपर्णा अमिनन्त एवैः कृष्णो नोनाव वृषभो यदीदं।
```

```
शिवाभिर्न स्मयमानाभिराऽगात् पतन्ति मिहः स्तनयन्त्यभ्रा ॥
वाश्रेव विद्युन्मिमाति वथ्सं न माता सिषिति ।
यदेषां वृष्टिरसर्जि॥
पर्वतिश्चिन्मिह वृद्धो बिभाय दिवश्चिथ् सानु रेजत स्वने वः।
यत् क्रीडथ मरुत – [ ] 39
TS 3.1.11.6
ऋष्टिमन्त आपं इव सद्धियञ्चो धवद्ध्वे ॥
अभि क्रन्द स्तनय गर्भमा था उदन्वता परि दीया रथेन ।
दृति एं सु कर्ष विषितं न्यञ्च एं समा भवन्तू द्वता निपादाः ॥
त्वं त्या चिदच्युताऽग्ने पशुर्न यवसे ।
धामा ह यत् ते अजर वना वृश्चन्ति शिक्वसः ॥
अग्ने भूरीणि तव जातवेदो देव स्वधावोऽमृतस्य धाम ।
याश्च - [ ] 40
TS 3.1.11.7
माया मायिनां विश्वमिन्व त्वे पूर्वीः सन्दधुः पृष्टबन्धो ॥
दिवो नो वृष्टिं मरुतो ररीद्ध्वं प्रपिन्वत वृष्णो अश्वस्य धाराः।
                                                    Page 24 of 118
                     www.vedavms.in
```

```
अर्वाङेतेनं स्तनयित्नुनेह्यपो निषिञ्चन्नस्परः पिता नः ॥
। । । । । । । ।
पिन्वन्त्यपो मरुतः सुदानवः पयो घृतवद्विदथेष्वा भुवः ।
अत्यं न मिहे वि नयन्ति वाजिनमुथ्सं दुहन्ति स्तनयन्तमक्षितं ॥
उदप्रुतो मरुतस्ता ् इयर्त वृष्टिं – [ ] 41
TS 3.1.11.8
ँये विश्वे मरुतो जुनन्ति ।
क्रोशाति गर्दा कन्येव तुन्ना पेरुं तुञ्जाना पत्येव जाया ॥
कर्जं च तत्र सुमितं च पिन्वथ यत्रा नरो मरुतः सिञ्चथा मधु ॥
उदुत्यं > , चित्रं > ॥
और्व-भृगुवच्छुचिमप्नवानवदा हुवे ।
अग्निङ् समुद्रवाससं ॥
आ सवर् सवितुर्यथा भगस्ये () व भुजिर् हुवे ।
अग्नि एं संमुद्रवाससं॥
हुवे वातस्वनं कविं पर्जन्यक्रन्द्य 🗸 सहः।
```

```
तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः
```

ा । अग्नि⊍् समुद्रवाससं ॥ 42 (वीर – इष्ण् – हव्य – मुषसो – – । मरुत – श्च – वृष्टिं – भगस्य – द्वादश च) (A11)

 Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :

 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।</t

First and Last Padam of First Prasnam of Kandam 3:-। । (प्रजापतिरकामयता – अग्नि ए समुद्रवाससं)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे प्रथमः

प्रश्नः समाप्तः ॥

3.1.1 Appendix

1. <u>3.1.11.1 – आ प्यायस्व ></u>
1. <u>3.1.11.1 – आ प्यायस्व ></u>
3. प्राप्यास्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णियं।

भवा वार्जस्य संगर्थे ॥ (Appearing in TS **4-2-7-4**)

। 2 2. <u>3.1.11.1 - सन्ते ></u>

संते पया एसि समु यन्तु वाजाः सं वृष्णियान् यभिमातिषाहः ।

। । । ।

आप्यायमानो अमृताय सोम दिवि श्रवा ७ स्युत्तमानि धिष्व ॥

(Appearing in TS **4-2-7-4**)

3 & 4. <u>3.1.11.2 — प्रणो देव्य</u>ा>ी, <u>नो दिवः</u>>

प्र<mark>प्रणो देवी</mark> सरस्वती वाजेभिर्वाजिनीवती । धीनामवित्र्यवतु ॥

(Appearing in TS 1.8.22.1)

```
तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः
```

(Appearing in **TS 1.4.43.1**)

आऽ प्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षण् सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

3.2तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रञ्नः – पवमानग्राहादीनां व्याख्यानं

प्रे 3.2.1.1
यो वै पवमानानामन्वारोहान् विद्वान् यजतेऽनु पवमानाना रोहति
न पवमानेभ्यो–ऽव च्छिद्यते रुयेनोऽसि गायत्रछन्दा अनु त्वाऽऽरभे
स्वस्ति मा सं पारय सुपर्णोऽसि त्रिष्टुप्छन्दा अनु त्वाऽऽरभे स्वस्ति
मा सं पारय सघाऽसि जगतीछन्दा अनु त्वाऽऽरभे स्वस्ति मा
सं पारय सघाऽसि जगतीछन्दा अनु त्वाऽऽरभे स्वस्ति मा
संपारयेत्याहैते– [] 1

TS 3.2.1.2

TS 3.2.1.3 । च्छिन्द्यात् तं विच्छिद्यमानमद्ध्वर्योः प्राणोऽनु विच्छिद्ये-तोपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वेति द्रोणकलशमभि मृशेदिन्द्राय त्वेत्याधवनीयं विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य इति पूतभृतं पवमानमेव तथ् सं तनोति सर्वमायुरेति न पुराऽऽयुषः प्रमीयते पशुमान् भवति विन्दते प्रजां ॥ 3 (एते - वि - द्विचत्वारिण्शच्च) (A1) TS 3.2.2.1 ा । । । । । वाव सवनान्यथ तृतीय एं सवनमव लुम्पन्त्यन एशु कुर्वन्त उपाण्शुण्हुत्वोपाण्शुपात्रेऽण्शुमवास्य तन्तृतीयसवने ऽपिसृज्याभि । ॥ । । । । । । । । । । षुणुयाद्यद्याययति तेनां्र्शुमद्यदिभेषुणोति तेनर्जीषि सर्वाण्येव ा । । । । । । तथ् सवनान्य एशुमन्ति शुक्रवन्ति समावद्वीर्याणि करोति द्वौ समुद्रौ विततावजूर्यौ पर्यावर्तेते जठरेव पादाः । तयोः पश्यन्तो अति यन्त्यन्यमपश्यन्तः – [ ] 4

TS 3.2.2.2

सेतुनाऽति यन्त्यन्यं ॥ द्वे द्रथसी सतती वस्त एकः केशी विश्वा भुवनानि विद्वान् । ा । । तिरोधायैत्यसितं वसानः शुक्रमा दत्ते अनुहाय जार्ये ॥ देवा वै यद्यज्ञेऽकुर्वत तदसुरा अकुर्वत ते देवा एतं महायज्ञमपञ्यन् तमतन्वताग्निहोत्रं वतमकुर्वत तस्माद् द्विव्रतः स्याद द्विर्ह्यग्निहोत्रं जुह्नित पौर्णमासं यज्ञमग्नीषोमीयं - [] 5 TS 3.2.2.3 पशुमकुर्वत दार्श्यं यज्ञमाग्नेयं पशुमकुर्वत वैश्वदेवं प्रातस्सवन – मकुर्वत वरुणप्रधासान् माद्ध्यंदिन ए सवन ए साकमेधान् पितृयज्ञं न्यम्बका ७ – स्तृतीयसवनमकुर्वत तमेषामसुरा यज्ञ – मन्ववाजिगा ७ सं तं नाऽन्ववायन् तेऽब्रुवन्नद्ध्वर्तव्या वा इमे देवा अभूवन्निति तदद्ध्वरस्याऽद्ध्वरत्वं ततो देवा अभवन् पराऽसुरा य एवं विद्वान्थ् सोमेन यजते भवत्यात्मना परा ( ) ऽस्य भ्रातृ व्यो भवति ॥ **6** (अपञ्यन्तोऽ – ग्नीषोमीय – मात्मना परा – त्रीणि च) (A2)

TS 3.2.3.1 परिभूरिग्नं परिभूरिन्द्रं परिभूर्विश्वान् देवान् परिभूर्मा ए सह । ब्रह्मवर्चसेन स नः पवस्व शं गवे शं जनाय शमर्वते शुं । । राजन्नोषधीभ्यो ऽच्छिन्नस्य ते रियपते सुवीर्यस्य रायस्पोषस्य ददितारः स्याम । तस्य मे रास्व तस्य ते भक्षीय तस्य त इदमुनमृजे ॥ प्राणाय में वर्चोदा वर्चसे पवस्वा पानाय व्यानाय वाचे – [] 7 TS 3.2.3.2 दक्षक्रतुभ्यां चक्षुभ्यां मे वर्चोदौ वर्चसे पवेथा ७ श्रोत्राया ऽऽ∗त्मने ा । । । । । । । । । । ऽङ्गेभ्य आयुषे वीर्याय विष्णोरिन्द्रस्य विश्वेषां देवानां जठरमसि वर्चोदा में वर्चसे पवस्व कोऽसि को नाम कस्मै त्वा काय त्वा यं त्वा सोमेनातीतृपं यं त्वा सोमेनामीमद् सप्रजाः प्रजया भूयास एं सुवीरो वीरैः सुवर्चा वर्चसा सुपोषः पोषै – विश्वेभ्यो मे रूपेभ्यों वर्चोदा- [ ] 8

TS 3.2.3.3 वर्चसे पवस्व तस्य मे रास्व तस्य ते भक्षीय तस्य त इदमुन्मृजे ॥ बुभूषन्नवेक्षेतैष वै पात्रियः प्रजापतिर्यज्ञः प्रजापतिस्तमेव तर्पयति स एनं तृप्तो भूत्याऽभि पवते ब्रह्मवर्चसकामो-ऽवेक्षेतैष वै पात्रियः प्रजापतिर्यज्ञः प्रजापतिस्तमेव तर्पयति स एनं तृप्तो , ब्रह्मवर्चसेनाभि पवत आमयाव्य – [ ] 9 TS 3.2.3.4 वेक्षेतैष वै पात्रियः प्रजापतिर्यज्ञः प्रजापतिस्तमेव तर्पयति स एनं तृप्त आयुषाऽभि पवतेऽभिचरन्नवेक्षेतैष वै पात्रियः प्रजापतिर्यज्ञः प्रजापतिस्तमेव तर्पयति स एनं तृप्तः प्राणापानाभ्यां वाचो आयुषोऽन्तरेति ताजक प्र धन्वति ॥ 10 (वाचे-रूपेभ्यो वर्चोदा – आमयावी – पञ्चचत्वारिङ्शच्च) (A3) TS 3.2.4.1 स्फ्यः स्वस्तिर्विघनः स्वस्तिः पर्.शुर्वेदिः परशुर्नः स्वस्तिः । यज्ञिया यज्ञकृतः स्थ ते माऽस्मिन् यज्ञ उप ह्वयद्ध्वमुप मा

। । ॥ । । । द्यावापृथिवी ह्वयेतामुपाऽऽ*स्तावः कलशः सोमो अग्निरुप देवा उप यज्ञ उप मा होत्रा उपहवे ह्वयन्तां नमोऽग्नये मखघ्नेमखस्य मा यशोऽर्यादित्याहवनीयमुप तिष्ठते यज्ञो वै मखो – [ ] 11 TS 3.2.4.2 न्त्र । । । । । । । । । यज्ञं वाव स तदहन् तस्मा एव नमस्कृत्य सदः प्रसर्पत्यात्मनोऽनात्यै नमो रुद्राय मखघ्ने नमस्कृत्या मा पाहीत्याग्नीद्ध्रं तस्मा एव । । । । । नमस्कृत्य सदः प्रसर्पत्यात्मनोऽनात्यै नम इन्द्राय मखघ्न इन्द्रियं मे वीर्यं मा निर्वधीरिति होत्रीयमाशिषमेवैतामा शास्तइन्द्रियस्य वीर्यस्यानिर्घाताय या वै – [ ] 12 TS 3.2.4.3 देवताः सदस्यार्तिमार्पयन्ति यस्ता विद्वान् प्रसर्पति न सदस्यार्तिमार्च्छति नमोऽग्नयं मखघ्न इत्याहैता वै देवताः सदस्यार्तिमाऽपयिन्ति ता य एवं विद्वान् प्रसर्पति न सदस्यार्तिमार्च्छति दृढे स्थः शिथिरे समीची माऽ्हसस्पात्र सूर्यो मा देवो दिव्याद एहं सस्पातु वायुरन्तरिक्षा - [] 13

TS 3.2.4.4

दिग्नः पृथिव्या यमः पितृभ्यः सरस्वती मनुष्येभ्यो देवी द्वारौ मा मा
सं ताप्तं नमः सदसे नमः सदसस्पतये नमः सखीनां पुरोगाणां
चक्षुषे नमो दिवे नमः पृथिव्या अहे दैधिषव्योदतस्तिष्ठाऽन्यस्य सदने
सीद योऽस्मत् पाकतर उन्निवत उदुद्वतश्च गेषं पातं मा द्यावापृथिवी
अद्याहः सदो वै प्रसर्पन्तं – [] 14

TS 3.2.4.5

पितरोऽनु प्रसर्पन्ति त एनमिश्चरा हि ्सितोः सदः प्रसृप्य दक्षिणाद्धं परेक्षेताऽगन्त पितरः पितृमानहं युष्माभिर्भूयास ् स्प्रजसो मया यूयं भूयास्तेति तेभ्य एव नमस्कृत्य सदः प्रसर्पत्यात्मनोऽनार्त्ये ॥ 15

(मखो – वा – अन्तरिक्षात् – प्रसर्पन्तं – त्रयस्त्रिप्शच्च) (A4) TS 3.2.5.1

भक्षेहि मा ऽऽविश दीर्घायुत्वाय शन्तनुत्वाय गयस्पोषाय वर्चसे सुप्रजास्त्वायेहि वसो पुरो वसो प्रियो मे हृदोऽस्यश्विनोस्त्वा बाहुभ्या ् सध्यासं नृचक्षसं त्वा देव सोम सुचक्षा अव ख्येषं

TS 3.2.5.2

राम्भूर्मयोभूः स्वस्ति मा हरिवर्ण प्रचर क्रत्वे दक्षाय ग्यस्पोषाय सुवीरतायै मा मा राजन् वि बीभिषो मा मे हार्दि त्विषा वधीः । वृषणे राष्ट्रायाऽऽयुषे वर्चसे ॥ वस्तुमद्-गणस्य सोम देव ते मित्विदः प्रातस्सवनस्य गायत्रछन्दस् इन्द्रपीतस्य नग्रञ्स्पीतस्य पितृपीतस्य मधुमत उपहूतस्योपहूतो भक्षयामि रुद्रवद्-गणस्य सोम देव ते मित्विदो माद्ध्यन्दिनस्य

TS 3.2.5.3

पितृपीतस्य मधुमत उपहूतस्योपहूतो भक्षयाम्यादित्यवद्-गणस्य सोम देव ते मतिविदस्तृतीयस्य सवनस्य जगतीछन्दस् इन्द्रपीतस्य नगुश् सपीतस्य पितृपीतस्य मधुमत उपहूतस्योपहूतो भक्षयामि ॥

```
आप्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णियं ।
भवा वाजस्य सङ्गर्थे ॥
हिन्व मे गात्रा हरिवो गणान् मे मा वितीतृषः।
शिवों में सप्तर्.षीनुप तिष्ठस्व मा मेऽवाङ्नाभिमति – [] 18
TS 3.2.5.4
गाः॥
अपाम सोमममृता अभूमाऽदर्भ ज्योतिरविदाम देवान्।
किमस्मान् कृणवदरातिः किमु धूर्तिरमृत मर्त्यस्य ॥
यन्म आत्मनो मिन्दाऽभूदग्निस्तत् पुनराऽहार्जातवेदा विचर्.षणिः ॥
पुनरग्निश्चक्षुरदात्-पुनरिन्द्रो बृहस्पतिः।
पुनर्मे अश्विना युवं चक्षुरा धत्तमक्ष्योः॥
इष्टयजुषस्ते देव सोम स्तुतस्तोमस्य - [] 19
TS 3.2.5.5
ा । । । । । । । । ।
शस्तोक्थस्य हरिवत इन्द्रपीतस्य मधुमत उपहृतस्योपहृतो
भक्षयामि ॥
```

आपूर्याः स्थाऽऽमा पूरयत प्रजया च धनेन च॥

एतत् ते तत् ये च त्वामन्वेतत् ते पितामह प्रपितामह ये च त्वामन्वत्र

पितरो यथाभागं मन्दद्ध्वं नमो वः पितरो रसाय नमो वः पितरः

शुष्माय नमो वः पितरो जीवाय नमो वः पितरः – [] 20

TS 3.2.5.6

स्वधायै नमो वः पितरो मन्यवे नमो वः पितरो घोराय पितरो नमो
वो य एतस्मिन् लोकेस्थ युष्मा अस्तेऽनु येऽस्मिन् लोके मां तेऽनु य

एतस्मिन् लोके स्थ यूयं तेषां विसिष्ठा भूयास्त येऽस्मिन् लोकेऽहं तेषां विसिष्ठो भूयासां प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परिता बभूव। 21

TS 3.2.5.7

यत् कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वय स्याम पतयो रयीणां ॥

देवकृतस्यैनसो ऽवयजनमिस मनुष्यकृतस्यैनसो ऽवयजनमिस

पितृकृतस्यैनसो ऽवयजनमस्यपसु धौतस्य सोम देव ते नृभिः
सुतस्येष्ट यजुषः स्तुतस्तोमस्य श्रास्तोक्थस्य यो भक्षोअश्वसिन्यों

गोसनिस्तस्य ते पितृभिर्भक्षं कृतस्यो-पहूतस्योपहूतो भक्षयामि ॥ 22 (विश्वचर्.षणे – त्रिष्टुप्छन्दस इन्द्रपीतस्य नराञ् ए सपीतस्या – ऽति -स्तुतस्तोमस्य - जीवाय नमो वः पितरो - बभूव -चतुश्चत्वारि ्शच्च) (A5)

TS 3.2.6.1

महीनां पयोऽसि विश्वेषां देवानां तनूर् ऋद्ध्यासमद्य पृषतीनां ग्रहं पृषतीनां ग्रहोऽसि विष्णोर्.हृदयमस्येकमिष विष्णुस्त्वाऽनु विचक्रमे भूतिर्दद्ध्ना घृतेन वद्र्धतां तस्य मेष्टस्य वीतस्य द्रविणमा गम्याज्ज्योतिरसि वैश्वानरं पृञ्चियै दुग्धं यावती द्यावापृथिवी महित्वा यावच्च सप्त सिन्धवो वितस्थुः । . तावन्तमिन्द्र ते - [ ] 23

TS 3.2.6.2

ग्रह[्] सहोर्जा गृह्णाम्यस्तृतं ॥ यत् कृष्णशकुनः पृषदाज्यमवमृशेच्छूद्रा अस्य प्रमायुकाः । । । । । । स्युर्यच्छ्वा ऽवमृशेच्चतुष्पादोऽस्य पशवः प्रमायुकाः स्युर्यथ्

स्कन्देद्-यजमानः प्रमायुकः स्यात् पश्चो वै पृषदाज्यं पश्चो वा एतस्य स्कन्दिन्त यस्य पृषदाज्य स्कन्दिति यत् पृषदाज्यं प्नर्गृह्णाति पशूनेवास्मै पुनर्गृह्णाति प्राणो वै पृषदाज्यं

प्राणो वा - [] 24

TS 3.2.6.3

एतस्य स्कन्दित यस्य पृषदाज्य स्कन्दित यत् पृषदाज्यं पुनर्गृह्णाति प्राणमेवास्मै पुनर्गृह्णाति हिरण्यमवधाय गृह्णात्यमृतं वै हिरण्यं प्राणः पृषदाज्यममृतमेवास्य प्राणे दधाति ञ्चातमानं भवति ञ्चातायुः पुरुषः ञ्चातेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये प्रतितिष्ठत्यश्चमव घ्रापयित प्राजापत्यो वा अश्वः प्राजापत्यः प्राणः स्वादेवास्मै योनेः प्राणं () निर्मिमीते वि वा एतस्य यज्ञिष्ठद्यते यस्य पृषदाज्य स्कन्दित वैष्णव्यर्चा पुनर्गृह्णाति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञेनैव यज्ञ एं सं तनोति ॥ 25 (ते - पृषदाज्यं प्राणो वै - योनेः प्राणं - द्वावि श्वातिश्च) (A6)

<u>TS 3.2.7.1</u> देव सवितरेतत् ते प्राऽऽ *ह तत् प्र चं सुव प्र चं यज बृहस्पतिर्ब्रह्मा ऽऽयुष्मत्या ऋचो मा गांत तनूपाथ् साम्नः सत्या व आशिषः सन्तु सत्या आकूतय ऋतं च सत्यं च वदत स्तुत देवस्य सिवतुः प्रस्वे स्तुतस्य स्तुतमस्यूर्जं महा र स्तुतं दुहामा मा स्तुतस्य स्तुतं गम्याच्छस्त्रस्य शस्त्र - [ ] 26 TS 3.2.7.2 मस्यूर्जं महा ् श्रस्त्रं दुहामा मा शस्त्रस्य शस्त्रं गम्या-दिन्द्रियावन्तो वनामहे धुक्षीमहि प्रजामिषं ॥ सा में सत्याऽऽशीर्देवेषु भूयाद्-ब्रह्मवर्चसं माऽऽ गम्यात् ॥ यज्ञो बभूव स आ बभूव सप्रजज्ञे स वावृधे। स देवानामधि-पतिर्बभूव सो अस्मा ए अधिपतीन् करोतु वय ॥ स्याम पतयो रयीणां ॥ यज़ो वा वै - [] 27

TS 3.2.7.3 यज्ञपतिं दुहे यज्ञपतिर्वा यज्ञं दुहे स यः स्तुतशस्त्रयोदींहम विद्वान्. यजते तं यज्ञो दुहे स इष्ट्वा पापीयान् भवति य एनयोर्दीहं विद्वान् यजते स यज्ञं दुहे स इष्ट्वा वसीयान् भवति स्तुतस्य स्तुतमस्यूर्जं महा स्तुतं दुहामा मा स्तुतस्य स्तुतं गम्याच्छस्त्रस्य शस्त्रमस्यूर्जं महां श्रं शस्त्रं दुहा ( ) मा मा शस्त्रस्य शस्त्रं गम्यादित्याहैष वै स्तुतशस्त्रयोर्दोहस्तं ँय एवं ँविद्वान् यजते दुह एव यज्ञमिष्ट्वा वसीयान् भवति ॥ 28 (शस्त्रं – वै – शस्त्रन्दुहां – द्वाविर्श्शतिश्च) (A7) TS 3.2.8.1 इयेनाय पत्वने स्वाहा वट्थ्स्वयमभिगूर्ताय नमो विष्टम्भाय धर्मणे स्वाहा वट्थ्स्वयमभिगूर्ताय नमः परिधये जनप्रथनाय स्वाहा वट्थ्स्वयमभिगूर्ताय नम ऊर्जे होत्राणा । स्वाहा वट्थ्स्वयमभिगूर्ताय नमः पयसे होत्राणा स्वाहा वट्थ्स्वयमभिगूर्ताय नमः प्रजापतये मनवे स्वाहा वट्थस्वयमभिगूर्ताय नम ऋतमृतपाः सुवर्वाट्थस्वाहा

वट्थ्स्वयमभिगूर्ताय नमस्तृन्पन्ता ् होत्रा मधोर्घृतस्य यज्ञपतिमृषय । एनसा – [] 29

TS 3.2.8.2

ऽऽहुः ।

पूजा निर्भक्ता अनुतप्यमाना मधव्यौ स्तोकावप तौ रराध ॥
सं नस्ताभ्या ् सृजतुविश्वकर्मा घोरा ऋषयो नमो अस्त्वेभ्यः ।
चक्षुष एषां मनसश्च सन्धौ बृहस्पतये महि षद् द्युमन्नमः ॥
नमो विश्वकर्मणे स उ पात्वस्माननन्यान्थ्—सोमपान् मन्यमानः ।
प्राणस्य विद्यान्थ् समरे न धीर एनश्चकृवान् महि बद्ध एषां ॥
तं विश्वकर्मन् — [ ] 30

TS 3.2.8.3

-प्र मुञ्चा स्वस्तये ये भक्षयन्तो न वसून्यानृहुः ।
-प्र मुञ्चा स्वस्तये ये भक्षयन्तो न वसून्यानृहुः ।
-प्र मुञ्चा स्वस्तये ये भक्षयन्तो न वसून्यानृहुः ।
-प्र पानग्नयोऽन्वतप्यन्त धिष्णिया इयं तेषामवया दुरिष्ट्यै स्विष्टिं नस्तां
-प्र पानग्नोतु विश्वकर्मा ॥

नमः पितृभ्यो अभि ये नो अख्यन् यज्ञकृतो यज्ञकामाः सुदेवा अंकामा वो दक्षिणां न नीनिम मा नस्तस्मा देनसः पापयिष्ट । । । ॥ । ॥ । ॥ । यावन्तो वै सदस्यास्ते सर्वे दक्षिण्यास्तेभ्यो यो दक्षिणां न—[] 31 TS 3.2.8.4 नयेदैभ्यो वृश्च्येत यद्-वैश्वकर्मणानि जुहोति सदस्यानेव तत् प्रीणात्यस्मे देवासो वपुषे चिकिथ्सत यमाशिरा दम्पती वाममञ्जुतः। पुमान् पुत्रो जायते विन्दते वस्वथ विश्वे अरपा एधते गृहः ॥ आशीर्दाया दम्पती वाममञ्जुतामरिष्टो रायः सचता ए समोकसा। य आऽसिंचथ् सं दुंग्धं कुम्भ्या सहेष्टेन यामन्नमतिं जहातु सः ॥ सर्पिग्रीवी - [] 32 TS 3.2.8.5 पीवर्यस्य जाया पीवानः पुत्रा अकृशासो अस्य । सहजानिर्यः सुमखस्यमान इन्द्रायाऽऽ*शिरण् सह कुम्भ्याऽदात्॥ आशीर्म ऊर्जमुत सुप्रजास्त्वमिषं दधातु द्रविण ए सर्वर्चसं । सं जयन् क्षेत्राणि सहसाऽहमिन्द्र कृण्वानो अन्या ए अधरान्थ्सपत्नान् ॥

भूतमिस भूते मा धा मुखमिस मुखं भूयासं द्यावापृथिवीभ्यां त्वा परिगृह्णामि विश्वे त्वा देवा वैश्वानराः – [] 33 TS 3.2.8.6 प्रच्यावयन्तु दिवि देवान् दृण्हान्तरिक्षे वयाण्सि पृथिव्यां पार्थिवान् धुवं धुवेण हविषाऽव सोमं नयामसि । यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्म ए सुमना असंत्। यथा न इन्द्र इद्विशः केवलीः सर्वाः समनसः करत्। यथां नः सर्वा इद्दिशोऽस्माकं केवलीरसन्न् ॥ 34 (एनसा – विश्वकर्मन् – यो दक्षिणां न – सर्पिग्रीवी – वैश्वनरा – , श्रत्वारि*्*शच्च) (A8) TS 3.2.9.1 यद्वै होताऽद्ध्वर्युमभ्याह्वयते वज्रमेनमभि प्रवर्तयत्युक्थशा इत्याह प्रातस्सवनं प्रतिगीर्य त्रीण्येतान्यक्षराणि त्रिपदा गायत्री गायत्रं । । । । । । प्रातस्सवनं गायत्रियैव प्रातस्सवने वज्रमन्तद्र्धत्त उक्थं वाचीत्याह माद्ध्यंदिन एं सवनं प्रतिगीर्य चत्वार्येतान्य – क्षराणि चतुष्पदा त्रिष्टुप्

ने हुभं माद्ध्यंदिन ् सवनं त्रिष्टुभैव माद्ध्यन्दिने सवने । । वज्रमन्तद्र्धत्त-[] 35

TS 3.2.9.2

उक्थं वाचीन्द्रायेत्याह तृतीयसवनं प्रतिगीर्य सप्तैतान्यक्षराणि
सप्तपदा शक्वरी शाक्वरो वज्रो वज्रेणैव तृतीयसवने वज्रमन्तद्र्धते
ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वा अद्ध्वर्युः स्याद्यो यथासवनं प्रतिगरे
छन्दाल्सि सम्पादयेत् तेजः प्रातः सवन आत्मन् दधीतेन्द्रियं
माद्ध्यन्दिने सवने प्रशूल स्तृतीयसवन इत्युक्थशा इत्याह
प्रातस्सवनं प्रतिगीर्य त्रीण्येतान्यक्षराणि – [ ] 36

TS 3.2.9.3

त्रिपदा गायत्री गायत्रं प्रांतस्सवनं प्रांतस्सवन एवं प्रतिगरे

छन्दा एसि संपादयत्यथो तेजो वै गायत्री तेजः प्रातः सवनं तेज

एव प्रांतस्सवन आत्मन् धत्त उक्थं वाचीत्याह माद्ध्यन्दिन ए

सवनं प्रतिगीर्य चत्वार्येतान्यक्षराणि चतुष्पदा त्रिष्टुप् त्रेष्टुभं

माद्ध्यन्दिन ए सवनं माद्ध्यंदिन एव सवने प्रतिगरे छन्दा एसि संपादयत्यथो इन्द्रियं ँवै त्रिष्टुगिन्द्रियं माद्ध्यंदिन ए सवन – [ ] 37 TS 3.2.9.4 -मिन्द्रियमेव माद्ध्यन्दिने सवन आत्मन् धत्त उक्थं वाचीन्द्रायेत्याह त्तीयसवनं प्रतिगीर्य सप्तैतान्यक्षराणि सप्तपदा शक्वरी शाक्वराः पशवो जागतं तृतीयसवनं तृतीयसवन एव प्रतिगरे छन्दा ्सि संपादयत्यथो पशवो वै जगती पशवस्तृतीयसवनं पशूनेव तृतीयसवन आत्मन् धत्ते यद्वै होताऽद्ध्वर्युमभ्याह्वयत आव्यमस्मिन् दधाति तद्यन्ना - [] 38 TS 3.2.9.5 पहनीत पुराऽस्य सँवथ्सराद्-गृह आ वेवीरञ्छो एसा मोद इवेति प्रत्याह्वयते तेनैव तदप हते यथा वा आयतां प्रतीक्षत एवमद्ध्वर्युः प्रतिगरं प्रतीक्षते यदिभि प्रतिगृणीयाद्यथा ऽऽयतया समृच्छते ताद्रगेव तद्यद्रधर्चाल्लुप्येत यथा धावद्भ्यो हीयते तादृगेव तत् प्रबाहुग्वा ऋत्विजामुद्रीथा उद्रीथ एवोद्-गातृणा - [ ] 39

TS 3.2.9.6 मृचः प्रणव उक्थश्रण्सिनां प्रतिगरोऽद्ध्वर्यूणां य एवं विद्वान् प्रतिगृणात्यन्नाद एव भवत्याऽस्य प्रजायां वाजी जायत इयं वै होताऽसावद्ध्वर्युर्यदासीनः श्रण् सत्यस्या एव तब्होता नैत्यास्त इव हीयमथो इमामेव तेन यजमानो दुहे यत् तिष्ठन् प्रतिगृणात्यमुष्या एव तदद्ध्वर्युर्नैति - [ ] 40 TS 3.2.9.7 तिष्ठतीव हासावथो अमूमेव तेन यजमानो दुहे यदासीनः राण्सित तस्मादितः प्रदानं देवा उप जीवन्ति यत् तिष्ठन् प्रतिगृणाति तस्मादमुतः प्रदानं मनुष्या उप जीवन्ति यत् प्राङासीनः श्रं सित प्रत्यङ् तिष्ठन् प्रतिगृणाति तस्मात् प्राचीन ए रेतो धीयते प्रतीचीः प्रजा जायन्ते यहै होताऽद्ध्वर्युमभ्याह्वयते वज्रमेनमभि प्रवर्तयति () पराङा वर्तते वज्रमेव तन्नि करोति ॥ 41 (सवने वज्रमन्तर्धते – त्रीण्येतान्यक्षराणी – न्द्रियं माध्यन्दिन ए । सवनं – नो – द्रातृणा – मध्वर्युर्नैति – वर्तयत्य – ष्टौ च) (A9) प्राचित्रोऽसि वाक्ष्मदिसि वाक्पाभ्यां त्वा क्रतुपाभ्यामस्य व्यक्तस्य ध्रुवस्याऽद्ध्य-क्षाभ्यां गृह्णा-म्युपयामगृहीतोऽस्यृतसदिसि चक्षुष्पाभ्यां त्वा क्रतुपाभ्यामस्य यज्ञस्य ध्रुवस्याऽद्ध्यशाभ्यां त्वा क्रतुपाभ्यामस्य यज्ञस्य ध्रुवस्याऽद्ध्यक्षाभ्यां व्यक्ष्म्याप्यामगृहीतोऽसि श्रुतसदिस श्रोत्रपाभ्यां त्वा क्रतुपाभ्यामस्य यज्ञस्य ध्रुवस्याऽद्ध्यक्षाभ्यां व्यज्ञस्य ध्रुवस्याऽद्ध्यक्षाभ्यां व्यज्ञस्य ध्रुवस्याऽद्ध्यक्षाभ्यां गृह्णामि देवेभ्यस्त्वा विश्वदेवेभ्यस्त्वा

विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यो विष्णंवुरुक्रमैष ते सोमस्त्र

। रक्षस्व – [ ] **42**

TS 3.2.10.2

तं ते दुश्चक्षा माऽव ख्यन्मिय वसुः पुरोवसुर्वाक्पा वाचं मे पाहि मिय वसुर्विदह्वसुश्चक्षुष्पाश्चक्षुर् मे पाहि मिय वसुः स्ंयह्नसुः श्रोत्रपाः श्रोत्रं मे पाहि भूरिस श्रेष्ठो रञ्मीनां प्राणपाः प्राणं मे पाहि धूरिस श्रेष्ठो रञ्मीनामपानपा अपानं मे पाहि यो न इन्द्रवायू मित्रावरुणा–वश्चिनावभिदासित भ्रातृव्य () उत्पिपीते शुभस्पती इदमहं तमधरं पादयामि यथेन्द्राऽहमुत्तमश्चेतयानि ॥ 43

```
(रक्षस्व – भ्रातृव्य – स्त्रयोदश च) (A10)
TS 3.2.11.1
प्र सो अग्ने तवोतिभिः सुवीराभिस्तरति वाजकर्मभिः।
यस्य त्व 👽 सख्यमार्विथ ॥
प्र होत्रे पूर्व्यं वचोऽग्नये भरता बृहत्।
विपां ज्योती पृषि बिभ्रते न वेधसे ॥
। । । । । अग्ने त्री ते वाजिना त्री षधस्था तिस्रस्ते जिह्वा ऋतजात पूर्वीः ।
तस्र उते तनुवो देववातास्ताभिर्नः पाहि गिरो अप्रयुच्छन्न् ॥
सं वाम् कर्मणा समिषा – [] 44
TS 3.2.11.2
हिनोमीन्द्रा-विष्णू अपसस्पारे अस्य ।
जुषेथां यज्ञं द्रविणं च धत्तमरिष्टैर्नः पथिभिः पारयन्ता ॥
उभा जिग्यथुर्न परा जयेथे न परा जिग्ये कतरश्चनैनोः।
इन्द्रश्च विष्णो यदपस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथां ॥
```

```
त्रीण्यायू एषि तवं जातवेदस्तिस्र आजानीरुषसस्ते अग्ने ।
ताभिर्देवानामवो यक्षि विद्वानथा – [] 45
TS 3.2.11.3
–भव यजमानाय शंँ योः॥
अग्निस्त्रीणि त्रिधातून्या क्षेति विद्या कविः।
स त्री प्रेकादशा एं इह ॥
यक्षच्य पिप्रयच्य नो विप्रो दूतः परिष्कृतः ।
नभन्तामन्यके समे ॥
।
इन्द्राविष्णू दृ्हिताः शम्बरस्य नव पुरो नवतिं च- ३अथिष्टं।
शतं वर्चिनः सहस्रं च साक्र हथो अप्रत्यस्रस्य वीरान्॥
उत माता महिष मन्ववेनदमी त्वा () जहति पुत्र देवाः।
अथाब्रवीद्-वृत्रमिन्द्रो हनिष्यन्थ्-सखे विष्णो वितरं विक्रमस्व ॥ ४६
(इषा - ऽथ - त्वा - त्रयोदश च) (A11)
```

| Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :| (यो वै पवमानानां – त्रीणि – परिभूरः – स्पयः स्वस्ति – र्भक्षेहि
| – महीनां पयोऽसि – देव सवितरेतत्ते – त्र्येनाय – यद्दै होतो –
| पयामगृहीतोऽसि वाक्ष्मसत् – प्र सो अग्न – एकादश)

| Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :| (यो वै – स्प्यः स्वस्तः – स्वधायै नमः – प्रमुञ्च – तिष्ठतीव –
| ।
| पट्चत्वारिं्शत्)

First and Last Padam of Second Prasnam of Kandam 3:-। । (यो वै पवमानानां – विक्रमस्व)

> ॥ हरिः ओं ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रञ्नः समाप्तः ॥

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – वैकृतविधीनामभिधानं

TS 3.3.1.1

TS 3.3.1.2

- जसे जुहोम्योजोविदस्योजो मा मा हासीन्माऽहमोजो हासिषं मा
मामोजो हासीथ् सूर्य भ्राजस्विन् भ्राजस्वी त्वं देवेषु भूया
भाजस्वन्तं मामायुष्मन्तं वर्चस्वन्तं मनुष्येषु कुरु वायोश्च त्वाऽपाञ्च
भाजसे जुहोमिसुवर्विदसि सुवर्मा मा हासीन्माऽह ए सुवर् हासिषं
मा मा ए सुवर् हासीन् मिये () मेधां मिये प्रजां मय्यग्निस्तेजो

दधातु मिय मेथां मिय प्रजां मियान्द्र इन्द्रियं दधातु मिय मेथां मिय प्रजां मिय सूर्यो भ्राजो दधातु ॥ 2 (क्षत्रस्य च – मिय – त्रयोविङ्शतिश्च) (A1)

TS 3.3.2.1

वायुर् हिंकर्ताऽग्निः प्रस्तोता प्रजापितः साम बृहस्पितरुद्धाता विश्वे देवा उपगातारो मरुतः प्रतिहर्तार इन्द्रो निधनन्ते देवाः प्राणभृतः प्राणं मिय दधत्वेतद्दै सर्वमद्ध्वर्यु – रुपाकुर्वन्नुद्धातृभ्य उपाकरोति ते देवाः प्राणभृतः प्राणं मिय दधत्वेतद्दै सर्वमद्ध्वर्यु – रुपाकुर्वन्नुद्धातृभ्य उपाकरोति ते देवाः प्राणभृतः प्राणं मिय दधत्वित्याहैतदेव सर्वमात्मन् धत्त इडा देवहू मनु – र्यज्ञनी – बृहस्पितरुक्थामदानि श्र्सिषद् विश्वे

देवाः - [] 3

TS 3.3.2.2

सूक्तवाचः पृथिवि मात्मा माहि एसी मधु मनिष्ये मधु जनिष्ये मधु जनिष्ये मधु विश्वे मधु विश्वे मधु विश्वे विश्वे देवा – अष्टावि एशितिश्वे (A2)

वसंवस्त्वा प्रवृहन्तु गायत्रेण छन्दसाऽग्नेः प्रियं पाथ उपेहि रुद्रास्त्वा प्रवृहन्तु त्रैष्टुभेन छन्दसेन्द्रस्य प्रियं पाथ उपह्यादित्यास्त्वा प्रवृहन्तु जागतेन छन्दसा विश्वेषां देवानां प्रियं पाथ उपेहि मान्दासु ते शुक्र शुक्रमा धूनोमि भन्दनासु कोतनासु नूतनासु रेशीषु मेषीषु वाशीषु विश्वभृथ्सु माद्ध्वीषु ककुहासु शक्वरीषु – [ ] 5 TS 3.3.3.2 शुक्रासुं ते शुक्र शुक्रमा धूनोमि शुक्रं ते शुक्रेण गृह्णाम्यह्रो रूपेण सूर्यस्य रिमभेः ॥ आऽस्मिन्नुग्रा अचुच्यवुर्दिवो धारा असश्चत ॥ ककुह एं रूपं वृषभस्य रोचते बृहथ् सोमः सोमस्य पुरोगाः शुक्रः शुक्रस्य पुरोगाः॥ यत् ते सोमादाभ्यं नाम जागृवि तस्मै ते सोम सोमाय स्वाहोशिक् त्वं देव सोम गायत्रेण छन्दसाऽग्नेः - [] 6

TS 3.3.3.3

प्रियं पाथो अपीहि वशी त्वं देव सोम त्रैष्ट्रभेन छन्दसेन्द्रस्य प्रियं पाथो अपीह्यस्मथ्सखा त्वं देव सोम जागतेन छन्दसा विश्वेषां देवानां आयुः पृथिव्या अद्ध्यमृतमसि प्राणाय त्वा ॥ इन्द्राग्नी मे वर्चः कृणुतां वर्चः सोमो बृहस्पतिः ()। वर्चो मे विश्वेदेवा वर्चो मे धत्तमश्चिना ॥ दधन्वे वा यदीमनु वोचद्ब्रह्माणि वेरु तत्। परि विश्वानि काव्या नेमिश्चक्रमिवा भवत् ॥ 7 । (शक्वरीष्व - ग्ने - र्वृहस्पतिः - पञ्चविर्शतिश्च) (A3) TS 3.3.4.1 एतद्वा अपां नामधेयं गुह्यं यदाधावा मान्दास् ते शुक्र श्क्रमा धूनोमीत्याहापामेव नामधेयेन गुह्येन दिवो वृष्टिमव रुन्धे शुक्रं ते र्ाक्रेण गृह्णामीत्याहैतद्वा अह्नो रूपं यद्रात्रिः सूर्यस्य रञ्मयो वृष्ट्या

ईशतेऽह्रं एव रूपेण सूर्यस्य रिमिभिर्दिवो वृष्टिं च्यावयत्याऽस्मिनुग्रा - [] 8 TS 3.3.4.2 अचुच्यवुरित्याह यथायजुरेवैतत् कंकुह ए रूपं वृषभस्य रोचते बृहदित्याहैतद्वा अस्य ककुह ए रूपं यद् - वृष्टी रूपेणैव वृष्टिमव रन्धे यत्ते सोमादाभ्यं नाम जागृवीत्याहैष ह वै हविषा हविर्यजति योऽदाभ्यं गृहीत्वा सोमाय जुहोतिपरा वा एतस्याऽऽ*युः प्राण एति - [] 9 **TS 3.3.4.3** ्योऽ्शुं गृह्णात्या नः प्राण एतु परावत इत्याहाऽऽ∗युरेव प्राणमात्मन् धत्ते उमृतमसि प्राणाय त्वेति हिरण्यमभि व्यनित्यमृतं वै हिरण्यमायुः प्राणोऽमृतेनैवाऽऽ*युरात्मन् धत्ते शतमानं भवति शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये प्रतितिष्ठत्यप उप स्पृशति भेषजं वा आपो () भेषजमेव कुरुते ॥ 10 (उग्रा – एत्या – प – स्त्रीणि च) (A4)

TS 3.3.5.1 वायुरिस प्राणो नाम सवितुराधिपत्येऽपानं मे दाश्चक्षुरिस श्रोत्रं नाम धातुराधिपत्य आयुर्मे दा रूपमसि वर्णो नाम बृहस्पतेराधिपत्ये प्रजां में दा ऋतमसि सत्यं नामेन्द्रस्याऽऽ*धिपत्ये क्षत्रं में दा भूतमसि भव्यं नाम पितृणामाधिपत्येऽपा-मोषधीनां गर्भं धा ऋतस्य त्वा व्योमन ऋतस्यं – [] 11 TS 3.3.5.2 त्वा विभूमन ऋतस्य त्वा विधर्मण ऋतस्य त्वा सत्यायर्तस्य त्वा ज्योतिषे प्रजापति विराजमपश्यत् तया भूतं च भव्यं चा सृजत तामृषिभ्यस्तिरोऽदधात् तां जमदिग्निस्तपसाऽ पश्यत् तया वै स पृञ्जीन् कामानसृजत तत् पृञ्जीनां पृञ्जित्वं यत् पृञ्जयो गृह्यन्ते पुरुञीनेव तैः कामान्. यजमानोऽव रुन्धे वायुरिस प्राणो – [] 12 TS 3.3.5.3 नामेत्याह प्राणापानावेवावं रुन्धे चक्षुरिस श्रोत्रं नामेत्याहाऽऽयुरेवावं रुन्धे रूपमिस वर्णो नामेत्याह प्रजामेवाव रुन्धऋतमिस सत्यं

नामेत्याह क्षत्रमेवाव रुन्धे भूतमस्मि भव्यं नामेत्याह प्रावो वा अपामोषधीनां गर्भः प्रानेवा – [] 13

TS 3.3.5.4

-व रुन्ध एतावद्वै पुरुषं परितस्तदेवाव रुन्ध ऋतस्य त्वा व्योमन

इत्याहेयं वा ऋतस्य व्योमेमामेवाभि जयत्यृतस्य त्वा विभूमन

इत्याहाऽन्तरिक्षां वा ऋतस्य विभूमान्तरिक्षमेवाभि जयत्यृतस्य त्वा
विधर्मण इत्याह द्यौर्व ऋतस्य विधर्म दिवमेवाभि

जयत्यृतस्य [] 14

TS 3.3.5.5

त्वा सत्यायेत्याह दिशो वा ऋतस्य सत्यं दिश एवाभि जयत्यृतस्य त्वा ज्योतिष इत्याह सुवर्गी वै लोक ऋतस्य ज्योतिः सुवर्गमेव लोकमभि जयत्येतावन्तो वै देवलोकास्तानेवाभि जयति दश् संपद्यन्ते दशाक्षरा विराडन्नं विराड विराज्येवान्नाद्ये प्रतितिष्ठति ॥ 15

TS 3.3.6.1

देवा वै यद्-यज्ञेन नावारुन्धत तत् परैरवारुन्धत तत् पराणां

परत्वं यत् परे गृह्यन्ते यदेव यज्ञेननावरुन्धे तस्यावरुद्ध्यै

पर्वं यत् परे गृह्यन्ते यदेव यज्ञेननावरुन्धे तस्यावरुद्ध्यै

यं प्रथमं गृह्णातीममेव तेन लोकमिभ जयतियं द्वितीयमन्तरिक्षां

तेन यं तृतीयममुमेव तेन लोकमिभ जयति यदेते गृह्यन्त एषां

लोकानामभिजित्या – [ ] 16

TS 3.3.6.2

उत्तरेष्वहः स्वमुतोऽर्वाञ्चो गृह्यन्ते ऽभिजित्यैवेमां लोकान् पुनिरमं लोकं प्रत्यवरोहिन्त् यत् पूर्वेष्वहः स्वितः पराञ्चो गृह्यन्ते तस्मादितः पराञ्च इमे लोका यदुत्तरेष्वहः स्वमुतोऽर्वाञ्चो गृह्यन्ते तस्मादमुतो ऽर्वाञ्च इमे लोकास्तस्मादयातयाम्नो लोकान् मनुष्या उर्वाञ्च इमे लोकास्तस्मादयातयाम्नो लोकान् मनुष्या उप जीवन्ति ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्माथ् सत्यादद्भ्य ओषधयः सं भवन्त्योषधयो – [ ] 17

TS 3.3.6.3

ओषधयः संभवन्ति यद्-गृह्णात्योषधीभ्यस्त्वा प्रजाभ्यो गृह्णामीति तस्मादोषधयो मनुष्याणामन्नं यद्-गृह्णाति प्रजाभ्यस्त्वा प्रजापतये गृह्णामीति तस्मात् प्रजापतिं प्रजा अनु प्रजायन्ते ॥ 18 । (अभिजित्यै – भवन्त्योषधयो – ऽष्टा चत्वारिङ्शच्च) (A6) TS 3.3.7.1 प्रजापतिर्देवासुरान सृजत तदनु यज्ञोऽसृज्यत यज्ञं छन्दा एसि ते विष्वञ्चो व्यक्रामन्थ् सोऽसुराननु यज्ञोऽपाक्रामद्-यज्ञं छन्दा ्सि ते देवा अमन्यन्तामी वा इदमभूवन्. यद्-वय७ स्म इति ते प्रजापतिमुपाऽधावन्थ् सोऽब्रवीत्-प्रजापतिश्छन्दसां वीर्यमादाय तद्वः प्र दास्यामीति स छन्दसां वीर्य – [] 19 **TS 3.3.7.2** मादाय तदेभ्यः प्रायच्छत् तदनु छन्दा ७स्यपाऽक्रामन् छन्दा ७सि ्राप्त । । । । । । । । । यज्ञस्ततो देवा अभवन् पराऽसुरा य एवं छन्दसां वीर्यं वैदाऽऽ

_____

श्रावयाऽस्तु श्रौषड् यज ये यजामहे वषट्कारो भवत्यात्मना पराऽस्य

भातृत्यो भवति ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्मै कमद्ध्वर्युरा श्रावयतीति । । । छन्दसां वीर्यायेति ब्र्यादे तद् वै – [] 20

TS 3.3.7.3

छन्दसां वीर्यमा श्रावयाऽस्तु श्रौषड् यज् ये यजामहे वषट्कारो

य एवं वेद सवीर्येरेव छन्दोभिर्र्चति यत् किं चार्चित यदिन्द्रो

वृत्रमहन्न-मेद्ध्यं तद्-यद्-यतीनपावपद-मेद्ध्यं तदथ कस्मादैन्द्रो

यज्ञ आ स्र स्थातोरित्याहुरिन्द्रस्य वा एषा यज्ञिया तनूर्यद्
यज्ञस्तामेव त () द्यजन्ति य एवं वेदोपैनं यज्ञो नमित ॥ 21

TS 3.3.8.1

आयुर्दा अग्ने हिविषो जुषाणो घृतप्रतीको घृतयोनिरेधि।

घृतं पीत्वा मधुचारु गव्यं पितेवपुत्रमिभ रक्षतादिमं॥

आ वृश्च्यते वा एतद्-यजमानोऽग्निभ्यां यदेनयोः शृतं

कृत्याथाऽन्यत्रा-वभृथमवैत्यायुर्दा अग्ने हिविषो जुषाण

```
इत्यवभृथमवैष्यन् जुहुयादाहुत्यैवैनौ शमयति नाऽऽ*र्तिमाच्छिति
यजमानो यत् कुसीद - [] 22
TS 3.3.8.2
मप्रतीत्तं मयि येन यमस्य बलिना चरामि ।
इहैव सन् निखदये तदेतत् तदग्ने अनृणो भवामि।
विश्वलोप विश्वदावस्य त्वा ऽऽसञ्जुहोम्यग्धादेको ऽहुतादेकः
समसनादेकः ।
तेनः कृण्वन्तु भेषज्र सदः सहो वरेण्यं ॥
अयं नो नभसा पुरः स ७ स्फानो अभि रक्षतु ।
गृहाणामसमर्त्ये बहवो नो गृहा असन्न् ॥
स त्वन्नी - [] 23
TS 3.3.8.3
ा
नभसस्पत ऊर्जं नो धेहि भद्रया।
पुनर्नो नष्टमा कृधि पुनर्नो रियमा कृधि ॥
```

देव स ७ स्फान सहस्रपोषस्येशिषे स नो रास्वाऽज्यानि ७ रायस्पोष ७ सुवीर्य एं संवध्सरीणा 🛡 स्वस्तिं ॥ अग्निर्वाव यम इयं यमी कुसीदं वा एतद्-यमस्य यजमान आ दत्ते यदोषधीभिर्वेदि 🛡 स्तृणाति यदनुपौष्य प्रयायाद्ग्रीवबद्धमेन – [ ] 24 TS 3.3.8.4 ममुष्मिन् ँलोके नेनीयेरन्. यत् कुसीदमप्रतीत्तं मयीत्युपौषतीहैव सन् यमं कुसीदं निखदायानृणः सुवर्गं लोकमेतियदि मिश्रमिव । । । चरेदञ्जलिना सकून् प्रदाव्ये जुहुयादेष वा अग्निवैश्वानरो यत् प्रदाव्यः स एवैन ७ स्वदयत्यहां विधान्या – मेकाष्टकायामपूपं चतुः शरावं पक्त्वा प्रातरेतेन कक्षमुपौषेद्यदि - [ ] 25 TS 3.3.8.5 दहित पुण्यसमं भवति यदि न दहित पापसममेतेन हस्म वा ऋषयः पुरा विज्ञानेन दीर्घसत्रमुप यन्ति यो वा उपद्रष्टारमुप-श्रोतारमनुख्यातारं विद्वान् यजते सममुष्मिन् लोक इष्टापूर्तेन गच्छतेऽग्निर्वा उपद्रष्टा वायुरुपश्रोता ऽऽदित्योऽनुख्याता तान्. य

एवं विद्वान्. यजते सममुष्मिन् लोक इष्टापूर्तेन गच्छते ऽयं नो नभसा पुर – [ ] 26

TS 3.3.8.6

इत्याहाग्निर्वे नभसा पुरोऽग्निमेव तदाहैतन्मे गोपायेति स त्वं नो नभसस्पत इत्याह वायुर्वे नभसस्पतिर्वायुमेव तदाहैतन्मे गोपायेति नभसस्पत इत्याह वायुर्वे नभसस्पतिर्वायुमेव तदाहैतन्मे गोपायेति नभसस्पत इत्याह वायुर्वे नभसस्पतिर्वायुमेव तदाहैतन्मे गोपायेति विव स्थ्यानेत्याहाऽसौ वा आदित्यो देवः स्थ्यान आदित्यमेव नदाहैतन्मे गोपायेति ॥ 27

(कुसीदं – त्वं न – एन – मोषेद्यदि – पुर – आदित्यमेव तदाहै तन्मे गोपायेति) (A8)

TS 3.3.9.1

```
देवानामेष उपनाह आसीदपां गर्भ ओषधीषु न्यक्तः।
सोमस्य द्रफ्समवृणीत पूषा - [] 28
TS 3.3.9.2
बृहन्नद्रिरभवत् तदेषां ॥
पिता वथ्सानां पतिरध्नियानामथो पिता महतां गर्गराणां ।
वथ्सो जरायु प्रतिधुक् पीयूष आमिक्षा मस्तु घृतमस्य रेतः ॥
्।
त्वां गावोऽवृणत राज्याय त्वा ए हवन्त मरुतः स्वर्काः।
वर्ष्मन् क्षत्रस्य ककुभि शिश्रियाणस्ततो न उग्रो वि भजा वसूनि ॥
व्यृद्धेन वा एष पशुना यजते यस्यैतानि न क्रियन्त एष ()
ह त्वै समृद्धेन यजते यस्यैतानि क्रियन्ते ॥ 29
(पूषा - क्रियन्त एषो - ऽष्टौ च) (A9)
TS 3.3.10.1
सूर्यो देवो दिविषद्भ्यो धाता क्षत्राय वायुः प्रजाभ्यः ।
बृहस्पतिस्त्वा प्रजापतये ज्योतिष्मतीं जुहोतु ॥
यस्यास्ते हरितो गर्भोऽथो योनिर्.हिरण्ययी ।
```

```
अङ्गान्यहुता यस्यै तां देवैः समजीगमं ॥
आ वर्तन वर्तय नि निवर्तन वर्तयेन्द्र नर्दबुद ।
भूम्याश्चतस्रः प्रदिशस्ताभिरा वर्तया पुनः ॥
वि ते भिनद्मि तकरीं वियोनिं वि गवीन्यौ।
वि - [ ] 30
TS 3.3.10.2
मातरञ्च पुत्रं च वि गर्भं च जरायुं च ॥
बहिस्ते अस्तु बालिति ॥
उरुद्रफ्सो विश्वरूप इन्दुः पवमानो धीर आनञ्ज गर्भ ॥
एकपदी द्विपदी त्रिपदी चतुष्पदी पञ्चपदी षट्पदी
सप्तपद्यष्टापदी भुवनाऽनु प्रथता स्वाहा ॥
। ।
मही द्यौः पृथिवी च न इमं यज्ञं मिमिक्षतां।
पिपृतान्नो भरीमभिः॥ 31
(गविन्यौ वि – चतुश्चत्वारिष्शच्च) (A10)
```

```
TS 3.3.11.1
इदं वामास्ये हिवः प्रियमिन्द्राबृहस्पती ।
उक्थं मदश्च शस्यते ॥
अयं वां परि षिच्यते सोमइन्द्राबृहस्पती ।
चारुर्मदाय पीतये ॥
अस्मे इन्द्राबृहस्पती रियं धत्त ए शति ।
ा
अश्वावन्त् सहस्रिणं ॥
बृहस्पतिर्नः परिपातु पश्चादुतोत्तरस्मादधरादघायोः ।
इन्द्रः पुरस्तादुत मद्ध्यतो नः सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु ॥
वि ते विष्वग्वातंजूतासो अग्ने भामांसः – [ ] 32
TS 3.3.11.2
शुचे शुचयश्चरन्ति ।
तुविम्रक्षासो दिव्या नवग्वा वना वनन्ति धृषता रुजन्तः ॥
त्वामग्ने मानुषीरीडते विशो होत्राविदं विविचि ए रत्नधातमं ।
गुहा सन्तर्ं सुभग विश्वदर् शतं तु विष्मणसर्ं सुयजं घृतश्रियं ॥
```

```
धाता ददातु नो रियमीशानो जगतस्पतिः।
स नः पूर्णेन वावनत् ॥
धाता प्रजाया उत राय ईशे धातेदं विश्वं भुवनं जजान।
धाता पुत्रं यजमानाय दाता – [ ] 33
TS 3.3.11.3
तस्मा उ हव्यं घृतविद्विधेम ॥
धाता ददातु नो रियं प्राचीं जीवातुमिक्षितां।
वयं देवस्य धीमहि सुमति ए सत्यराधसः ॥
धाता ददातु दाशुषे वसूनि प्रजाकामाय मीढुषे दुरोणे ।
तस्मै देवा अमृताः संँव्ययन्तां विश्वे देवासो अदितिः सजोषाः ॥
।
अनु नोऽद्याऽनुमतिर्यज्ञं देवेषु मन्यतां।
। । । । अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां दाशुषे मयः ॥
अन्विदनुमते त्वं – [ ] 34
```

TS 3.3.11.4

मन्यासै शञ्चनः कृधि।

क्रत्वे दक्षाय नो हिनु प्रण आयू ्षि तारिषः॥
अनु मन्यता-मनुमन्यमाना प्रजावन्त्र रियमक्षीयमाणं।
तस्यै वय् हेडिस् माऽपि भूम सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु॥
यस्यामिदं प्रदिशि यद्विरोचतेऽनुमितं प्रति भूषन्त्यायवः।
यस्या उपस्थ उर्वन्तरिक्ष ् सा नो देवी सुहवा
ग्राम यच्छतु॥ 35

TS 3.3.11.5

ग्राकामह ् सुहवा ् सुष्टुती हुवे शृणोतु नः सुभगा बोधतु त्मना ।
सीव्यत्वपः सूच्याऽच्छिद्यमानया ददातु वीर ् श्रातदायमुक्थ्यं ॥
यास्ते राके सुमतयः सुपेशसो याभिर्ददासि दाशुषे वसूनि ।
ताभिर्नी अद्य सुमना उपागिह सहस्रपोष ् सुभगे रराणा ॥
सिनीवालि > , या सुपाणिः > ॥
कुहूमह ् सुभगां विद्यनापसमस्मिन् यूजे सुहवां जोहवीमि ।

सा नो ददातु श्रवणं () पितृणां तस्यास्ते देवि हविषा विधेम ॥
कुहू-र्देवानाममृतस्य पत्नी हव्या नो अस्य हविषश्चिकेतु ।
सं दाशुषे किरतु भूरि वाम ् रायस्पोषं चिकितुषे दधातु ॥ 36
(भामासो - दाता - त्व - मन्तरिक्ष ् सा नो देवी सुहवा शर्म
यच्छतु -श्रवणं - चतुर्वि श्रातिश्च) (A11)

 Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :- 1

 (अग्ने तेजस्विन् – वायु – र्वसवस्त् – वैतद्वा अपां – वायुरिस

 ।
 ।

 प्राणो नाम – देवा वै यद्यज्ञेनन – प्रजापित र्देवासुरा – नायुर्दा –

 एतं युवान् ् – सूर्यो देव – इदं वा – मेकादश)

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 3:
(अग्ने तेजस्वि७ – श्चिकितुषे दधातु)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

```
3.3.1 <u>Appendix</u>

3.3.11.5 — सिनीवालि > , या सुपाणिः > 

सिनीवालि पृथुष्टुके या देवानामिस स्वसा ।

जुषस्व हव्य माहुतं प्रजां देवि दिदिङ्कि नः ॥

या सुपाणिः स्वङ्गुरिः सुषूमा बहुसूवरी ।

॥ तस्यै विश्पत्नियै हविः सिनीवाल्यै जुहोतन ॥

(Appearing in TS- 3.1.11.4)
```

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

<u>हरिः ओं</u>

3.4 तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिहोमाभिधानं

ा वि वा एतस्य यज्ञ ऋद्ध्यते यस्य हिवरितिरिच्यते सूर्यो देवो विषद्भ्य इत्याह बृहस्पितना चैवास्य प्रजापितना च यज्ञस्य व्युद्धमि वपित रक्षां स्मि वा एतत् पशुं सचन्ते यदेकदेवत्य वा आलब्धो भूयान् भवित यस्यास्ते हिरतो गर्भ इत्याह देवत्रैवैनां गमयित रक्षसामपहत्या आ वर्तन वर्तयेत्याह — [ ] 1

TS 3.4.1.2

ब्रह्मणैवैनमा वर्तयति वि ते भिनिद्म तक्तरीमित्याह यथायजुरेवैतदु – रुद्रफ्सो विश्वरूप इन्दुरित्याह प्रजा वै पश्च इन्दुः प्रजयैवैनं पशुभिः समद्ध्यति दिवं वै यज्ञस्य व्यृद्धं गच्छति पृथिवीमतिरिक्तं तद्यन्न श्वामयेदार्तिमार्च्छेद् – यजमानो मही द्यौः पृथिवीच न इत्या – [] 2

ह द्यावापृथिवीभ्यामेव यज्ञस्य व्यृद्धं चातिरिक्तं च शमयति

नाऽऽ*र्तिमार्च्छति यजमानो भस्मनाऽभि समूहति स्वगाकृत्या अथो

अनयोर्वा एष गर्भोऽनयोरेवैनं दधाति यदवद्येदति तद्रेचयेद्यन्नावद्येत्

पशोरालब्धस्य नाव द्येत् पुरस्तान्नाभ्या अन्यदवद्येदुपरिष्टादन्यत्

प्रस्ताद्वै नाभ्ये – [] 3

TS 3.4.1.4

प्राण उपरिष्ठादपानो यावानेव पशुस्तस्याव द्यति विष्णवे शिपिविष्ठाय जुहोति यद्वै यज्ञस्यातिरिच्यते यः पशोर्भूमा या पृष्टिस्तद्-विष्णुः शिपिविष्ठो ऽतिरिक्त एवातिरिकं दधात्यतिरिक्तस्य शान्त्या अष्ठाप्रूड्ढिरण्यं दक्षिणाऽष्ठापदी ह्येषा ऽऽत्मा नवमः पशोराप्त्या अन्तरकोश उष्णीषेणाऽऽ*विष्ठितं भवत्येविमव हि पशुरुल्बिमव () चर्मव मा समिवास्थीव यावानेव पशुस्तमाप्त्वाऽव रुन्धेयस्यैषा यज्ञे प्रायश्चितिः क्रियत इष्ट्वा वसीयान् भवति ॥ 4

TS 3.4.2.1 आ वायो भूष शुचिपा उप नः सहस्रं ते नियुतो विश्ववार । उपो ते अन्धो मद्यमयामि यस्य देव दिधषे पूर्वपेयं ॥ आकूत्यै त्वा कामाय त्वा समृधे त्वा किक्किटा ते मनः प्रजापतये स्वाहा किक्किटा ते प्राणं वायवे स्वाहा किक्किटा ते चक्षुः सूर्याय स्वाहा किक्किटा ते श्रोत्रं द्यावापृथिवीभ्या स्वाहा किक्किटा ते वाच 💇 सरस्वत्यै स्वाहा – [ ] 5 TS 3.4.2.2 त्वं तुरीया विश्वानी विशाऽसि सकृद्यत् त्वा मनसा गर्भ आऽशयत्। वशा त्वं विशिनी गच्छ देवान्थ्-सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ॥ अजाऽसि रियष्ठा पृथिव्याण् सीदोद्र्ध्वाऽन्तरिक्षमुप तिष्ठस्व दिवि ते बृहद्धाः ॥ तन्तुं तन्वन् रजसो भानुमन्विहि ज्योतिष्मतः पथो रक्ष धिया कृतान् ॥ अनुल्बणं वयत जोगुवामपो मनु () र्भव जनया दैव्यं जनं ॥ । । । । । । । । मनसो हविरसि प्रजापतेर्वर्णो गात्राणां ते गात्रभाजो भूयास्म ॥ **6** (सरस्वत्यै स्वाहा – मनु – स्त्रयोदश च) (A2)

TS 3.4.3.1

इमे वै सहाऽऽ*स्तां ते वायुर्व्यवात् ते गर्भमदधातां त्र सोमः
प्राजनय-दिग्निरग्रसत् स एतं प्रजापितराग्नेय-मष्टाकपालमपश्यत् तं
निरवपत् तेनैवैनामग्नेरिध निरक्रीणात् तस्मादप्यन्यदेवत्यामालभमान
आग्नेयमष्टाकपालं पुरस्तान्निर्वपेदग्नेरेवैनामिध
निष्क्रीयाऽऽलभते यद् - [] 7

TS 3.4.3.2

वायुर्व्यवात् तस्माद्-वायव्या यदिमे गर्भमदधातां तस्माद्
द्यावापृथिव्या यथ् सोमः प्राजनयदग्निरग्रसत् तस्मादग्नीषोमीया

यदनयोर्वियत्योर्वागवदत् तस्माथ् सारस्वती यत् प्रजापितरग्नेरिध

निरक्रीणात् तस्मात् प्राजापत्या सा वा एषा सर्वदेवत्या यदजा वशा

वायव्यामा लभेत भूतिकामो वायुर्वे क्षेपिष्ठा देवता वायुमेव

स्वेन-[] 8

TS 3.4.3.3

रोहन्ति समद्धुं कमस्य सस्यं भवत्यग्नीषोमीयामा लभेत यः कामयेतान्नवानन्नादः स्यामित्यग्निनैवान्नमवं रुन्धे सोमेनान्नाद्य-मन्नवानेवान्नादो भवति सारस्वतीमा लभेत य – [] 9 TS 3.4.3.4 इश्वरो वाचो विदतोः सन् वाचं नवदेद्-वाग्वै सरस्वती सरस्वतीमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति सैवास्मिन् वाचं दधाति प्राजापत्यामा ा । । । । । । लभेत यः कामयेतानभिजितमभि जयेयमिति प्रजापतिः सर्वा देवता देवताभिरेवा-नभिजितमभि जयित वायव्ययोपाकरोति वायोरेवैनामवरुद्ध्याऽऽ*लभत आकृत्यै त्वा कामाय त्वे – [ ] 10 TS 3.4.3.5 त्याह यथायजुरेवैतत् किक्किटाकारं जुहोति किक्किटाकारेण वै ग्राम्याः पशवो रमन्ते प्राऽऽ*रण्याः पतन्ति यत् किक्किटाकारं जुहोति ग्राम्याणां पशूनां धृत्यै पर्यग्नौ क्रियमाणे जुहोति जीवन्तीमेवैना ् सुवर्गं लोकं गमयति त्वं तुरीया विश्वानी वशाऽसीत्याह देवत्रैवैनां गमयति सत्याः सन्तु यजमानस्य कामा इत्याहैष वै कामो –[] 11

TS 3.4.3.6 यजमानस्य यदनार्त उदृचं गच्छति तस्मादेवमाहाऽजाऽसि रियष्ठेत्याहै ष्वेवैनां लोकेषु प्रतिष्ठापयति दिवि ते बृहद्धा इत्याह सुवर्ग एवास्मै लोके ज्योतिर् दधाति तन्तुं तन्वन् रजसो भानुमन्विहीत्याहेमानेवास्मै लोकान् ज्योतिष्मतः करोत्यनुल्बणं वयत जोगुवामप इत्या-[] 12 TS 3.4.3.7 -ह यदेव यज्ञ उल्बणं क्रियते तस्यैवैषा शान्तिर्मनुर्भव जनया दैव्यं जनमित्याह मानव्यो वै प्रजास्ता एवाऽऽ*द्याः कुरुते मनसो हविरसीत्याह स्वगाकृत्यै गात्राणां ते गात्रभाजो भूयास्मेत्याहाऽऽ*शिषमेवैतामा शास्ते तस्यै वा एतस्या एकमेवा-देवयजनं ँयदालब्धायामभ्रो - [ ] 13 TS 3.4.3.8

भवति यदालब्धायामभः स्याद्फ्सु वाप्रवेशयेथ् सर्वां वा पाश्चित्रायेथ् सर्वां वा पाश्चित्रायेथ् सर्वां वा पाश्चित्रायेथ् सर्वां वा पाश्चित्रायेध्य प्रवेशयेध्य सर्वामेव प्रविभाव प्या प्रविभाव प्या प्रविभाव प्रविभाव प्रविभाव प्रविभाव प्रविभाव प्रविभाव प्रविभाव

रुद्धा संवथ्सरसदः सहस्रयाजिनो गृहमेधिनस्त एवैतया यजेरन् तेषामेवैषाऽऽप्ता ॥ 14 (यथ् – स्वेन – सारस्वतीमा लभेत यः – कामाय त्वा – कामो – ऽप इत्य – भ्रो – द्विचत्वारिङ्शच्च) (A3) TS 3.4.4.1 चित्तं च चित्तिश्चा ऽऽ*कूतं चाऽऽ*कूतिश्च विज्ञातं च विज्ञानं च प्रजापतिर्जयानिन्द्राय वृष्णे प्रायच्छदुग्रः पृतनाज्येषु तस्मै विशः समनमन्त सर्वाः स उग्रः सिह हव्यो बभूवदेवासुराः सँयता आसन्थ्स इन्द्रः प्रजापतिमुपा ( ) धावत् तस्मा एताञ्जयान् प्रायच्छत् तानजुहोत् ततो वै देवा असुरानजयन्. यदजयन् तज्जयानां (उप – पञ्चविष्शतिश्च) (८४)

TS 3.4.5.1 अग्निर्भूतानामधिपतिः समाऽवत्विन्द्रो ज्येष्ठानां ँयमः पृथिव्या वायुरन्तरिक्षस्य सूर्योदिवश्चन्द्रमा नक्षत्राणां बृहस्पतिर्ब्रह्मणो मित्रः सत्यानां वरुणोऽपा*ण्* समुद्रः स्रोत्यानामन्न*ण्* साम्राज्यानामधिपति तन्माऽवतु सोम ओषधीना ् सविता प्रसवाना ् रुद्रः पशूनां त्वष्टा रूपाणां विष्णुः पर्वतानां मरुतो गणानामधिपतयस्ते मावन्तु पितरः पितामहाः परेऽवरे ( ) ततास्ततामहा इह माऽवत । अस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्या-माशिष्यस्यां पुरोधायामस्मिन्-। । । । कर्मन्नस्यां देवहृत्यां ॥ **16 (अवरे – सप्तदश च) (**A5) TS 3.4.6.1 देवा वै यद्यज्ञेऽकुर्वत तदस्रा अकुर्वत ते देवा एतानभ्यातानानपञ्यन् - तानभ्यातन्वत यद्देवानां कर्माऽऽ*सीदाद्र्ध्यत । । तद्यदस्त्राणां न तदाद्ध्यंत येन कर्मणेथ्सेत् तत्र होतव्या ऋद्ध्नोत्येव

तेन कर्मणा यद्विश्वे देवाः समभरन् तस्मा-दभ्याताना वैश्वदेवायत्-प्रजापतिर्जयान् प्रायच्छत् तस्माज्जयाः प्राजापत्या – [ ] 17 TS 3.4.6.2 यद्-राष्ट्रभृद्धी राष्ट्रमाऽददत तद्-राष्ट्रभृता 🗸 राष्ट्रभृत्वं ते देवा अभ्यातानैरस्रानभ्यातन्वत जयैरजयन्–राष्ट्रभृद्धी राष्ट्रमाऽदंदत यदेवा अभ्यातानैरसुरानभ्यातन्वत तदभ्यातानानामभ्यातानत्वं यँज्जयैरजयन् तज्जयानां जयत्वं यद्-राष्ट्रभृद्धी राष्ट्रमाऽददत तद्-राष्ट्रभृतां राष्ट्रभृत्वं ततो देवा अभवन् पराऽसुरा यो भ्रातृव्यवान्थ् स्याथ् स () एतान् जुहुयादभ्यातानैरेव भ्रातृव्यानभ्यातन्ते जयैर्जयति राष्ट्रभृद्धी राष्ट्रमा दत्ते भवत्यात्मना पराऽस्य भ्रातृव्यो भवति ॥ **18 (प्राजापत्याः-सोऽ-ष्टा दंश च) (A6)** TS 3.4.7.1 ऋताषाड् ऋतधामाऽग्नि-र्गन्धर्वस्त-स्यौषधयोऽपसरस ऊर्जो नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा ताभ्यः स्वाहा संज्हितो विश्वसामा सूर्यो गन्धर्व-स्तस्य मरीचयोऽफ्सरस आयुवः सुषुम्नः सूर्य रिम-श्चन्द्रमा गन्धर्व-स्तस्य नक्षेत्राण्य-

पसरसो बेकुरयोभुज्युः सुपर्णो यज्ञो गन्धर्व-स्तस्य दक्षिणा - । । । । । अप्सरस स्तवाः प्रजापति-र्विश्वकर्मा मनो – [] 19

TS 3.4.7.2

गन्धर्वस्तस्यर्ख् सामान्य-प्रस्तरसो वह्नयइषिरो विश्वव्यचा वातो गन्धर्व-स्तस्याऽऽ*पो ऽप्रस्तरसो मुदाभुवनस्य पते यस्यत उपरि गृहा इह च।

स नो गस्वाज्यानिण् गयस्पोषण् सुवीर्यण् संवँथ्सरीणाण् स्वस्तिं ॥

परमेष्यधिपति-र्मृत्युर् गन्धर्व-स्तस्य विश्वमप्सरसो भुवः सुक्षितिः
सुभूति-र्भद्रकृथ् सुवर्वान् पूर्जन्यो गन्धर्व-स्तस्य विद्युतो उपसरसो

रचो दूरे हेतिर-मृडयो - [ ] 20

TS 3.4.7.3

TS 3.4.8.2

TS 3.4.8.3 ु तयो वा एतस्याक्लृप्ता यस्य राष्ट्रं न कल्पते स्वरथस्य दक्षिणं चक्रं प्रवृह्य नाडीमभि जुंहुयादाहुं तीरेवास्य कल्पयति ता अस्य कल्पमाना राष्ट्रमनु कल्पते संग्रामे सँयत्ते होतव्या राष्ट्रं वै गष्ट्रभृतो राष्ट्रे खलु वा एते व्यायच्छन्ते ये सङ्ग्राम् एं सं यन्ति यस्य पूर्वस्य जुह्वति स एव भवति जयति त्र संग्रामं मान्धुक इद्ध्मो - [ ] 24 TS 3.4.8.4 भवत्यङ्गारा एव प्रतिवेष्टमाना अमित्राणामस्य सेनां प्रतिवेष्टयन्ति य उन्माद्येत् तस्मै होतव्या गन्धर्वाफ्सरसो वा एतम् नमादयन्ति य उन्माद्यत्येते खलु वै गन्धर्वापसरसो यद्राष्ट्रभृतस्तस्मै स्वाहा ताभ्यः स्वाहेति जुहोति तेनैवैनाञ्छमयति । । । नैयग्रोध औदुम्बर आश्वत्थः प्लाक्ष इतीद्ध्मो भवत्येते वै गन्धर्वाफ्सरसां गृहाः स्व एवैना – [ ] 25

TS 3.4.8.5 नायतने शमयत्यभिचरता प्रतिलोम ए होतव्याः प्राणानेवास्य प्रतीचः प्रति यौति तं ततो येन केन च स्तृणुते स्वकृत इरिणे जुहोति प्रदरे वैतद्वा अस्यै निर्.ऋतिगृहीतं निर्.ऋतिगृहीत एवैनं निर्.ऋत्या ग्राहयति यद्वाचः क्रूरं तेन वषट् करोति वाच एवैनं क्रूरेण प्रवृश्चति ताजगार्तिमार्च्छति यस्य कामयेतान्नाद्य - [ ] 26 TS 3.4.8.6 मा ददीयेति तस्य सभायामुत्तानो निपद्य भुवनस्य पत इति नृणानि सं गृह्णीयात् प्रजापतिर्वे भुवनस्य पतिः प्रजापतिनैवास्यान्नाद्यमा दत्त इदमहममुख्या ऽऽ*मुख्यायणस्यान्नाद्य**्** हरामीत्याहान्नाद्यमेवास्य हरति षड्भिर्.हरति षड्वा ऋतवः प्रजापतिनैवास्या –न्नाद्यमादायर्तवोऽस्मा अनु प्रयच्छन्ति – [ ] 27 TS 3.4.8.7 यो ज्येष्ठबन्धुरपं भूतः स्यात् त ७स्थलेऽवसाय्यं ब्रह्मौदनं चतुः शरावं पक्तवा तस्मै होतव्या वर्षा वै राष्ट्रभृतो वर्षा स्थलं वर्षाणैवैनं वर्ष्म समानानां गमयति चतुः शरावो भवति दिक्ष्वेव प्रतितिष्ठति क्षीरे

TS 3.4.9.1

देविका निर्वपेत् प्रजाकामञ्द्यां सि वै देविकाञ्चन्दां सीव खलु वै प्रजाञ्चन्दोभिरेवास्मै प्रजाः प्रजनयित प्रथमं धातारं करोति मिथुनी एव तेन करोत्यन्वेवास्मा अनुमितर्मन्यते राते राका प्र सिनीवाली जनयित प्रजास्वेव प्रजातासु कुह्वा वाचं दधात्येता एव निर्वपेत् प्रशुकामञ्चन्दां सि वै देविकाञ्चन्दां स्सी – [] 29

TS 3.4.9.2

व खलु वै पशवश्छन्दोभिरेवास्मै पशून् प्रजनयित प्रथमं धातारं । । । व करोति प्रैव तेन वापयत्यन्वेवास्मा अनुमतिर्मन्यते राते राका प्र । । । । । । सिनीवाली जनयित पशूनेव प्रजातान् कुह्वा प्रतिष्ठापयत्येता एव

निर्वपेद्-ग्रामकामुश्बन्दा एसि वै देविकाश्बन्दा एसी व खलु वै ग्रामश्बन्दोभिरेवास्मै ग्राम – [] 30

TS 3.4.9.3

मव रुन्धे मद्ध्यतो धातारं करोति मद्ध्यत एवैनं ग्रामस्य दधात्येता
एव निर्वपेज्ज्योगामयावी छन्दा एसि वै देविका इछन्दा एसि खलु वा
एतम्भि मन्यन्ते यस्य ज्योगामयित छन्दोभिरेवैन – मगदं करोति
मद्ध्यतो धातारं करोति मद्ध्यतो वा एतस्याक्लृप्तं यस्य
ज्योगामयित मद्ध्यत एवास्य तेन कल्पयत्येता एव नि – [ ] 31

TS 3.4.9.4

र्विपेद्यं यज्ञो नोपनमेच्छन्दा एसि वै देविका रछन्दा एसि खलु वा एतं नोप नमन्ति यं यज्ञो नोपनमित प्रथमं धातारं करोति मुखत एवास्मै छन्दा एसि दधात्युपैनं यज्ञो नमत्येता एव निर्विपेदी जान रछन्दा एसि वै देविका यातयामानीव खलु वा एतस्य छन्दा एसि य ईजान उत्तमं धातारं करो – [] 32

TS 3.4.9.5 -त्युपरिष्टादेवास्मै छन्दा ७स्ययातयामान्यव रुन्ध उपैनम्त्तरो यज्ञो नमत्येता एव निर्वपेद्यं मेथा नोपनमेच्छन्दा एसि वै देविकाञ्छन्दा एसि खलु वा एतं नोप नमन्ति यं मेधा नोपनमति प्रथमं धातारं करोति मुखत एवास्मै छन्दा एसि दधात्युपैनं मेधा नमत्येता एव निर्वपे - [] 33 TS 3.4.9.6 द्रक्वामञ्छन्दा एसि वै देविकाञ्छन्दा एसीव खलु वै रुक् छन्दोभिरेवास्मिन् रुचं दधातिक्षीरे भवन्ति रुचमेवास्मिन् दधति मद्ध्यतो धातारं करोति मद्ध्यत एवैन 🕹 रुचो दधातिगायत्री वा अनुमतिस्त्रिष्टुग्राका जगती सिनीवाल्यनुष्टुप् कुहूद्र्धाता वषट्कारः पूर्वपक्षो राकाऽपरपक्षः कुहूरमावास्या सिनीवाली पौर्णमास्यनुमतिश्चन्द्रमा धाताऽष्टौ – [ ] 34 TS 3.4.9.7 वसवोऽष्टाक्षरा गायत्र्येकादश रुद्रा एकादशाक्षरा त्रिष्ट्रब् द्वादशाऽऽ*दित्या द्वादशाक्षरा जगती प्रजापतिरनुष्टुब् धाता वषट्कार एतहै देविकाः सर्वाणि च छन्दा एसि सर्वाश्च देवता वषट्कारस्ता

यथ् सह सर्वा निर्वपेदीश्वरा एनं प्रदहो हे प्रथमे निरुप्य धातुस्तृतीयं

निर्वपेत् तथो एवोत्तरे निर्वपेत् तथैनं न प्रदहन्त्य () थो यस्मै

कामाय निरुप्यन्ते तमेवाऽऽ*भिरुपाऽऽ*प्नोति ॥ 35

(पशुकामञ्छन्दा एसि वै देविकाञ्छन्दा एसि – ग्रामं – कल्पयत्येता एव

नि – रुत्तमन्धातारं करोति – मेधा नमत्येता एव निर्वपे – दृष्टौ –

(दृहन्ति – नव च) (49)

Special Korvai:

(देविकाः प्रजाकामो मिथुनी पशुकामः प्रैव ग्रामकामो ज्योगामयावी यं यज्ञो य ईजानो यं मेधा रुक्कामोऽष्टौ । वं विका भवन्ति दधित राष्ट्रकामाय भवित दधित ।)

TS 3.4.10.1

वास्तोष्पते प्रति जानी ह्यस्मान्थ् स्वावेशो अनमीवो भवानः।
यत् त्वेमहे प्रतितन्नो जुषस्व शन्न एधि द्विपदे शञ्चतुष्पदे॥

वास्तोष्पते शग्मया सं स्वाते सक्षीमिह रण्वया गातुमत्या।

धत्ते - [ ] 36

TS 3.4.10.2

यजमानोऽहोरात्राणि वा एतस्येष्टका य आहिताग्निर्यथ्

सायं प्रातर्जुहोत्यहोरात्राण्येवा ऽऽ*प्त्वेष्टकाः कृत्वोप धत्ते दश

समानत्र जुहोति दशाक्षरा विराड् विराजमेवाऽऽ*प्त्वेष्टकां कृत्वोप

धत्तेऽथो विराज्येव यज्ञमाप्नोति चित्यश्चित्योऽस्य भवति तस्माद्यत्र

दशोषित्वा प्रयाति तद्-यज्ञवास्त्ववास्त्वेव तद्यत्

ततोऽर्वाचीन्थं - [] 37

TS 3.4.10.3

सद्रः खलु वै वास्तोष्पतिर्यदहुत्वा वास्तोष्पतीयं प्रयायाद् सद्र एनं
भूत्वाऽग्निरनूत्थाय हन्याद्वास्तोष्पतीयं जुहोति भागधेयेनैवैन
्
रामयति नाऽऽ*र्तिमार्च्छति यजमानो यद्युक्ते जुहुयाद्यथा प्रयाते

वास्तावाहु तिं जुहोति तादृगेव तद्यदयुक्ते जुहु याद्यथा क्षेम आहु तिं जुहोति तादृगेव तदहु तमस्य वास्तोष्पतीय अस्या – [] 38

TS 3.4.10.4

दक्षिणो युक्तो भवति सव्योऽयुक्तोऽथ वास्तोष्पतीयं जुहोत्युभयमेवाऽ
क्रिपरिवर्गमेवैन ् शमयति यदेकया जुहुयाद्दविहोमं कुर्यात्
पुरोऽनुवाक्या मनूच्य याज्यया जुहोति सदेवत्वाय यद्धृत आदद्ध्याद्
हदं गृहानन्वारोहयेद् – यदवक्षाणान् यसं प्रक्षाप्य प्रयायाद्यथा
यज्ञवेशसं वाऽऽदहनं वा तादृगेव तदयन्ते योनिर्ऋत्विय इत्यरण्योः
समारोहय – [] 39

TS 3.4.10.5

-त्येष वा अग्नेर्योनिः स्व एवैनं योनौ समारोहयत्यथो

खल्वाहुर्यदरण्योः समारूढो नश्येदुदस्याग्निः सीदेत् पुनराधेयः
स्यादिति या ते अग्ने यज्ञिया तनूस्तयेह्या रोहेत्यात्मन्थ् समारोहयते

यजमानो वा अग्नेर्योनिः स्वायामेवैनं योन्या समारोहयते ॥ 40

(धत्ते-ऽर्वाचीनक्षः -स्याथ्-समारोहयति -पञ्चचत्वारिज्ञाच्य) (A10)

```
<u>TS 3.4.11.1</u>
त्वमग्ने बृहद्वयो दधासि देव दाशुषे।
कविगृहपतियुवा ॥
हव्यवाडग्निरजरः पिता नो विभुर्विभावा सुदृशीको अस्मे ।
सुगार्.हपत्याः समिषो दिदीह्यस्मद्रियख्सं मिमीहि श्रवाण्सि ॥
त्वं च सोम नो वशो जीवातुं न मरामहे।
प्रियस्तोत्रो वनस्पतिः ॥
्रथेनो गृद्धाणा७ स्वधिति र्वनाना७ सोमः – [ ] 41
TS 3.4.11.2
पवित्रमत्येति रेभन्न् ॥
आ विश्वदेव एं सत्पति एं सूक्तैरद्या वृणीमहे ।
सत्यसंवर् सवितारं ॥
आसत्येन रजसा वर्तमानो निवेशयन्नमृतं मर्त्यञ्च ।
। । । । ।
हिरण्ययेन सविता रथेनाऽऽ* देवोयाति भुवना विपञ्यन्न् ॥
```

```
यथा नो अदितिः करत् पश्चे नृभ्यो यथा गर्वे ।
यथा तोकाय रुद्रियं ॥
मा नस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा- [] 42
TS 3.4.11.3
नो अश्वेषु रीरिषः।
वीरान् मानो रुद्र भामितो वधीर्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥
उदपुतो न वयो रक्षमाणा वावदतो अभ्रियस्येव घोषाः ।
गिरिभ्रजो नोर्मयो मदन्तो बृहस्पतिमभ्यर्का अनावन्न ॥
ह एसैरिव सिखिभिर्वावदिद्धिरश्मन्मयानि नहना व्यस्यन् ।
बृहस्पतिरभिकनिक्रदद्गा उत प्रास्तौदुच्च विद्वाण् अगायत्॥
एन्द्र सानसि ए रिय ए - [] 43
TS 3.4.11.4
सजित्वान् सदासहं।
वर्.षिष्ठमूतये भर ॥
प्रससाहिषे पुरुहूत शत्रून् ज्येष्ठस्ते शुष्म इह रातिरस्तु ।
इन्द्राऽऽ* भर दक्षिणेना वसूनि पतिः सिन्धूनामसि रेवतीनां ॥
```

```
त्व ए सुतस्य पीतये सद्यो वृद्धो अजायथाः।
इन्द्र ज्यैष्ठ्याय सुक्रतो ॥
भुवस्त्वमिन्द्र ब्रह्मणा महान् भुवो विश्वेषु सवनेषु यज्ञियः।
भुवो नृ ७ श्च्यौ लो विश्वस्मिन् भरे ज्येष्ठश्च मन्त्रो - [] 44
TS 3.4.11.5
विश्वचर्.षणे ॥
मित्रस्य चर्.षणीधृतः श्रवो देवस्य सानसिं।
सत्यं चित्र श्रवस्तमं ॥
मित्रो जनान् यातयति प्रजानन् मित्रो दाधार पृथिवीमुत द्यां।
मित्रः कृष्टीरनिमिषाऽभि चष्टे सत्याय हव्यं घृतवद्-विधेम ॥
प्रसमित्र मर्तो अस्तु प्रयस्वान्. यस्त आदित्य शिक्षति व्रतेन ।
न हन्यते न जीयते त्वोतो नैनम्ण्हो अञ्चोत्यन्तितो न दूरात्॥
य- [ ] 45
```

TS 3.4.11.6

```
च्चिद्धि ते विशो यथा प्रदेव वरुण वृतं ।

मिनीमिस द्यविद्यवि ॥

यत् किञ्चेदं वरुण दैव्ये जनेऽभिद्रोहं मनुष्याश्चरामिस ।
अचित्तीयत् तव धर्मा युयोपिममा नस्तस्मा देनसो देव रीरिषः ॥

कितवासो यद्रि रिपुर्न दीवि यद्या घा सत्य मुतयन्न विद्य ।

सर्वा ता विष्य शिथिरे () व देवाथा ते स्याम वरुण प्रियासः ॥ 46

(सोमो-गोषु मा- रियं - मन्त्रो -य-च्छिथिरा-सप्त च ) (A11)
```

 Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :

 (वि वा एतस्या – ऽऽवायो – इमे वै – चित्तञ्चा – ऽग्निर्भूतानां –

 (व वा एतस्या – ऽऽवायो – इमे वै – चित्तञ्चा – ऽग्निर्भूतानां –

 वा वा अभ्याताना – नृताषाङ् – राष्ट्रकामाय – देविका –

 ।
 ।

 वास्तोष्पते – त्वमग्ने बृह – देकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :
(वि वा एतस्ये – त्याह – मृत्युर्गन्धर्वो – ऽव रुन्धे मद्ध्यत –

।

ा

स्त्वमग्ने बृहथ् – षट्चत्वारि्श्रात्)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 3 :-। । (वि वा एतस्य – प्रियासः)

> । ॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रञ्नः समाप्तः ॥

तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिशेषाभिधानं

TS 3.5.1.1

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तादुन्मद्ध्यतः पौर्णमासी जिगाय।
तस्यान् देवा अधि संवसन्त उत्तमे नाक इह मादयन्तां॥
यते देवा अद्धु र्भागधेयममावास्ये संवसन्तो महित्वा।
सानो यज्ञं पिपृहि विश्ववारे रियं नो धेहि सुभगे सुवीरं॥
निवेशनी सङ्गमनी वसूनां विश्वा रूपाणि वसून्यावेशयन्ती।
सहस्रपोष्ण् सुभगा रराणा सा न आगन् वर्चसा – [] 1

TS 3.5.1.2

संविदाना ॥

अग्नीषोमौ प्रथमौ वीर्येण वसून् रुद्रानादित्यानिह जिन्वतं ।

माद्ध्य ए हि पौर्णमासं जुषेथां ब्रह्मणा वृद्धौ सुकृतेन

सातावथाऽस्मभ्य ए सहवीरा ए रियं नि यच्छतं ॥

आदित्याश्चाऽङ्गिरसश्चाग्नीनाऽदंधत ते दर्.शपूर्णमासौ प्रैफ्सन् तेषामिक्कंरसां निरुप्तं एतौ हिवरासीदथाऽऽ∗दित्या एतौ होमावपश्यन् तावजुहवुस्ततो वै ते दर्.शपूर्णमासौ - [] 2 TS 3.5.1.3 पूर्व आ उलभन्त दर्.शपूर्णमासा-वालभमान एतौ होमौ पुरस्ताज्जुहुयाथ् साक्षादेव दर्.शपूर्णमासावा लभते ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वै दर्.शपूर्णमासावा लभेत य एनयोरनु-लोमञ्च प्रतिलोमञ्च विद्यादित्यमावास्याया ऊद्रध्वं तदनुलोमं पौर्णमास्यै प्रतीचीनं तत् प्रतिलोमं यत् पौर्णमासीं पूर्वामालभेत प्रतिलोममेनावा लभेता-मुमपक्षीयमाण-मन्वपं - [] 3 TS 3.5.1.4 क्षीयेत सारस्वतौ होमौ पुरस्ताज्जुहुयादमावास्या वै सरस्वत्यनुलोम-मेवैनावा लभते ऽमुमाप्यायमानमन्वा प्यायत आग्नावैष्णव-मेकांदशकपालं पुरस्तान्निर्वपेथ् सरस्वत्यै चरु सरस्वते द्वादशकपालं यदाग्नेयो भवत्यग्निवै यज्ञमुखं

्। । । यज्ञमुखमेवर्द्धि पुरस्ताद्–धत्ते यद्–वैष्णवो भवति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञमेवाऽऽ*रभ्य प्रतनुते सरस्वत्यै ( ) चर्र्भवति सरस्वते द्वादशकपालोऽमावास्या वै सरस्वती पूर्णमासः सरस्वान् तावेव । । । । । साक्षादा रभत ऋद्ध्नोत्याभ्यां द्वादशकपालः सरस्वते भवति मिथुनत्वाय प्रजात्यै मिथुनौ गावौ दक्षिणा समृद्ध्यै ॥ ४ (वर्चसा – वै ते दर् शपूर्णमासा – वप – तनुते सरस्वत्यै – ' पञ्चवि*ण्*ञातिश्च) (A1) TS 3.5.2.1 ऋषयो वा इन्द्रं प्रत्यक्षं नापञ्यन् तं वसिष्ठः प्रत्यक्षमपञ्यथ् सोऽब्रवीद्-ब्राह्मणं ते वक्ष्यामि यथा त्वत्पुरोहिताः प्रजाः प्रजनिष्यन्तेऽथ मेतरेभ्य ऋषिभ्यो मा प्रवोच इति तस्मा एतान्थस्तोम-भागानब्रवीत् ततो वसिष्ठपुरोहिताः प्रजाः प्राजायन्त ा । । । । तस्माद्-वासिष्ठो ब्रह्मा कार्यः प्रैव जायते रिमरसि क्षयाय

त्वा क्षयं जिन्वे – [ ] 5

TS 3.5.2.2 -त्याह देवा वै क्षयो देवेभ्य एव यज्ञं प्राऽऽ*ह प्रेतिरसि धर्माय त्वा धर्मं जिन्वेत्याह मनुष्या वै धर्मो मनुष्येभ्य एव यज्ञं प्राऽऽ*हान्वितिरसि दिवे त्वा दिवं जिन्वेत्याहैभ्य एव लोकेभ्यो यज्ञं प्राऽऽ*हविष्टम्भोऽसि वृष्ट्यै त्वा वृष्टिं जिन्वेत्याह वृष्टिमेवाव – [ ] **6** TS 3.5.2.3 रुन्धे प्रवाऽस्यनुवाऽसीत्याह मिथुनत्वायोशिगसि वसुभ्यस्त्वा वस्ञिन्वेत्याहाष्टौ वसव एकादश रुद्रा द्वादशाऽऽ*दित्या एतावन्तो वै देवास्तेभ्य एव यज्ञं प्राऽऽ*हौजोऽसि पितृभ्यस्त्वा पितृन् जिन्वेत्याह देवानेव पितृननु सन्तनोति तन्तुरसि प्रजाभ्यस्त्वा प्रजा जिन्वे - [] 7 TS 3.5.2.4 -त्याह पितृनेव प्रजा अनु सन्तनोति पृतनाषाडसि पश्र्भ्यस्त्वा पशूञ्जिन्वेत्याह प्रजा एव पशूननु सन्तनोतिरेवदस्यो-। षधीभ्य स्त्वौषधी–र्जिन्वेत्याहौषधीष्वेव पशून् प्रतिष्ठापयत्यभिजिदसि

युक्तग्रावेन्द्राय त्वेन्द्रं जिन्वेत्याहाभिजित्या अधिपतिरसि प्राणाय त्वा प्राणं – [] 8

TS 3.5.2.5

। (जिन्वेत्य – व – प्रजा जिन्व – प्राणन् – त्रिष्शच्च)(A2) TS 3.5.3.1

अग्निना देवेन पृतना जयामि गायत्रेण छन्दसा त्रिवृता स्तोमेन
रथन्तरेण साम्ना वषट्कारेण वजेण पूर्वजान् भ्रातृव्यानधरान्
पादयाम्यवैनान् बाधे प्रत्येनान्नुदेऽस्मिन् क्षयेऽस्मिन् भूमिलोके
योऽस्मान् द्वेष्टि यञ्च वयं द्विष्मो विष्णोः क्रमेणाऽत्येनान् क्रामामीन्द्रेण
देवेन पृतना जयामि त्रैष्टुभेन छन्दसा पञ्चद्द्शेन स्तोमेन बृहता
साम्ना वषट्कारेण वजेण – [] 10

TS 3.5.3.2 सहजान्. विश्वेभिर्देवेभिः पृतना जयामि जागतेन छन्दसा सप्तदशेन स्तोमेन वामदेव्येन साम्ना वषट्कारेण वज्रेणा परजानिन्द्रेण सयुजो वयण् सांसह्यामं पृतन्यतः । । । घनन्तो वृत्राण्यप्रति । यते अग्ने तेजस्तेनाहं तेजस्वी भूयासं यते अग्ने वर्चस्तेनाहं वर्चस्वी भूयासं यत्ते अग्ने हरस्तेनाह ए हरस्वी भूयासं ॥ 11 (बृहता साम्ना वषट्कारेण वज्रेण – षट्चत्वारिश्शच्च) (A3) TS 3.5.4.1 ये देवा यज्ञहनो यज्ञमुषः पृथिव्यामद्ध्यासते । अग्निर्मा तेभ्यो रक्षतु गच्छेम सुकृतो वयं ॥ आऽगन्म मित्रावरुणा वरेण्या रात्रीणां भागो युवयोर्यो अस्ति । नाकं गृह्णानाः सुकृतस्य लोके तृतीये पृष्ठे अधि रोचने दिवः ॥ ये देवा यज्ञहनो यज्ञमुषोऽन्तरिक्षेऽद्ध्यासते ।

```
वायुर्मा तेभ्यो रक्षतु गच्छेम सुकृतो वयं ॥
यास्ते रात्रीः सवित – [ ] 12
TS 3.5.4.2
-र्देवयानीरन्तरा द्यावापृथिवी वियन्ति ।
गृहैश्च सर्वैः प्रजया न्वग्रे सुवो रुहाणास्तरता रजा ्सि ॥
ये देवा यज्ञहनो यज्ञमुषो दिव्यद्ध्यासते ।
सूर्यो मा तेभ्यो रक्षतु गच्छेम सुकृतो वयं ॥
। । । । । ।
येनेन्द्राय समभरः पया ७ स्युत्तमेन हिवषा जातवेदः ।
तेनाऽग्ने त्वमुत वर्धयेम् सजाताना ॥ श्रेष्ठ्य आ धेह्येनं ॥
यज्ञहनो वै देवा यज्ञमुषः – [ ] 13
TS 3.5.4.3
सन्ति त एषु लोकेष्वासत आददाना विमथ्नाना यो ददाति यो
ा ।
यजते तस्य ।
ये देवा यज्ञहनः पृथिव्यामद्ध्यासते ये अन्तरिक्षे ये
ा ।
दिवीत्याहेमानेव लोका ७स्तीर्त्वा सगृहः सपशुः सुवर्गं ँलोकमेत्यप
```

वै सोमेनेजानाद्देवताश्च यज्ञश्च क्रामन्त्याग्नेयं पञ्चकपालमुदवसानीयं निर्वपेदग्निः सर्वा देवताः – [ ] 14 TS 3.5.4.4 छन्दास्तं छन्दसा व्यद्र्धयति यत् पञ्चकपालं करोत्यष्टाकपालः ्।। । । । । । वा । । कार्योऽप्टाक्षिरा गायत्री गायत्रोऽग्नि–र्गायत्र छन्दाः स्वेनैवैनं छन्दसा समद्ध्यति पङ्क्त्यौ याज्यानुवाक्ये भवतः पाङ्को यज्ञस्तेनैव यज्ञान्नैति ॥ 15 (सवित-र्देवा यज्ञमुषः – सर्वा देवता – स्त्रिचत्वारिङ्शच्च) (४४) TS 3.5.5.1 सूर्यो मा देवो देवेभ्यः पातु वायुरन्तरिक्षाद्-यजमानोऽग्निर्मा पातु चक्षुषः । सक्ष शूष सवितर्विश्वचर्.षण एतेभिः सोम नामभिर्विधेम ते तेभिः सोम नामभिर्विधेम ते ॥ अहं परस्ताद-हमवस्तादहं ज्योतिषा वि तमो ववार।

यदन्तरिक्षं तदुं मे पिताऽभूदह ए सूर्यमुभयतो ददर् शाहं भूया समुत्त मः समानाना – [ ] 16 TS 3.5.5.2 मा समुद्रा-दाऽन्तरिक्षात्-प्रजापतिरुदधिं च्यावयातीन्द्रः प्रस्नौतु मरुतो वर्.षयन्तून्नम्भय पृथिवीं भिन्धीदं दिव्यं नभः। उद्रो दिव्यस्य नो देहीशानो विसृजा दृतिं ॥ पशवो वा एते यदादित्य एष रुद्रो यदग्निरोषधीः प्रास्याग्नावादित्यं जुहोति रुद्रादेव पशूनन्तर्दधात्यथो ओषधीष्वेव पशून् - [ ] 17 TS 3.5.5.3 प्रतिष्ठापयति कविर्यज्ञस्य वितनोति पन्थां नाकस्य पृष्ठे अधि रोचने दिवः। येन हव्यं वहसि यासि दूत इतः प्रचेता अमुतः सनीयान् ॥ यास्ते विश्वाः समिधः सन्त्यग्नेयाः पृथिव्यां बर्.हिषि सूर्ये याः । तास्ते गच्छन्त्वाहु तिं घृतस्य देवायते यजमानाय शर्म ॥ आशासानः सुवीर्य 🗸 रायस्पोष 🗸 स्वश्चियं । बृहस्पतिना राया स्वगाकृतो मह्यं यजमानाय () तिष्ठ ॥ 18

(समानाना-मोषंधीष्वेव पशून् – मह्यं यर्जमाना – यैकंञ्च) (A5) TS 3.5.6.1 ा । । संत्वा नह्यामि पयसा घृतेन संत्वा नह्याम्यप ओषधीभिः। । । । संत्वा नह्यामि प्रजयाऽहमद्य सा दीक्षिता सनवो वाजमस्मे ॥ प्रैतु ब्रह्मणस्पत्नी वेदिं वर्णेन सीदतु। अथाहमनुकामिनी स्वे लोके विशा इह ॥ सुप्रजसस्त्वा वय ए सुपत्नीरुपं सेदिम । अग्ने सपलदम्भनमदंब्धासो अदाभ्यं ॥ इमं विष्यामि वरुणस्य पाशं – [] 19 TS 3.5.6.2 ँयमबद्ध्नीत सविता सुकेतः । धातुश्च योनौ सुकृतस्य लोके स्योनं में सह पत्यां करोमि ॥ प्रेह्यदेह्यतस्य वामीरन्वग्निस्तेऽग्रं नयत्वदितिर्मद्ध्यं ददता ए रद्रावसृष्टाऽसि युवा नाम मा मा हि ्सीर्वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यो

विश्वभ्यों वो देवेभ्यः पन्नेजनीर्गृह्णामि यूज्ञायं वः पन्नेजनीः सादयामि । । । । विश्वस्य ते विश्वावतो वृष्णियावत – [] 20

TS 3.5.6.3

स्तवाग्ने वामीरनु संदृशि विश्वा रेता ्सि धिषीयाऽगन् देवान् यज्ञो नि देवीर्देवेभ्यो यज्ञमशिषन्नस्मिन्थ् सुन्वति यजमान आशिषः स्वाहाकृताः समुद्रेष्ठा गन्धर्वमातिष्ठतानु । वातस्य पत्मन्निड ईडिताः ॥ 21

(पाञ् – वृष्णियावत – स्त्रिष्शच्च) (A6)

TS 3.5.7.1

वषट्कारो वै गायित्रियै शिरोऽछिन्त् तस्यै रसः पराऽपतथ् स पृथिवीं प्राविश्वध्स खिद्रोऽभवद्यस्य खिद्राः स्रुवो भवित छन्दसामेव । रसेनाव द्यति सरसा अस्याऽऽ*हुतयो भविन्त तृतीयस्यामितो दिवि । सोम आसीत् तं गायत्र्याऽ हरत् तस्य पूर्णमच्छिद्यत तत् पूर्णोऽभवत् तत् पूर्णस्य पूर्णत्वं यस्य पूर्णमयी जुहू – [ ] 22

TS 3.5.7.2 -र्भवति सौम्या अस्याऽऽ*हुतयो भवन्ति जुषन्तेऽस्य देवा आहुंतीर्देवा वै ब्रह्मन्नवदन्त तत् पर्ण उपाऽ शृणोथ् सुश्रवा वै नाम यस्य पर्णमयी जुहूर्भवति न पाप > इलोक ं शृणोति ब्रह्म वै पर्णो थ्यूपभृद् - ब्रह्मणैवान्नमवं रुन्धेऽथो ब्रह्मै - [] 23 TS 3.5.7.3 -व विश्यद्ध्यूहित राष्ट्रं वै पर्णो विडिश्वत्थो यत् पर्णमयी जुहूर्भवत्या-श्वत्थ्युपभृद्-राष्ट्रमेव विश्यद्ध्यूहति प्रजापतिर्वा अजुहोथ् सा यत्राऽऽ*हुतिः प्रत्यतिष्ठत् ततो विकङ्कत उदतिष्ठत् ततः प्रजा असृजत यस्य वैकङ्कती ध्रुवा भवति प्रत्येवास्या ऽऽ∗हुतयस्तिष्ठन्त्यथो प्रैव जायत एतद्दै स्नुचा ् ( ) रूपं ँयस्यैव ् रूपाः सुचो भवन्ति सर्वाण्येवैन < रूपाणि पशूनामुपतिष्ठन्ते नास्याप-रूपमात्मञ्जायते ॥ 24 (जुहू - रथो ब्रह्म - सुचाएं - सप्तदेश च) (A7)

TS 3.5.8.1 उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तं गृह्णामि दक्षाय दक्षवृधे रातं देवेभ्योऽग्नि जिह्नेभ्यस्त्वर्तायुभ्य इन्द्रज्येष्ठेभ्यो वरुणराजभ्यो वातापिभ्यः पर्जन्यात्मभ्यो दिवे त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा पृथिव्यै त्वाऽपेन्द्र द्विषतो मनोऽप जिज्यासतो जह्यप यो नोऽरातीयति तं जिह प्राणाय त्वाऽपानाय त्वा व्यानाय त्वा सते त्वाऽसते त्वाऽद्भ्यस्त्वौषधीभ्यो () विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यो यतः प्रजा अक्खिद्रा अजायन्त तस्मै त्वा प्रजापतये विभूदाव्.न्ने ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तं जुहोमि ॥ 25 । (ओषधीभ्य – श्रुतर्दश च) (A8) TS 3.5.9.1 न । । । । यां वा अद्ध्वर्युश्च यजमानश्च देवतामन्तरितस्तस्या आ वृश्च्येते प्राजापत्यं दिधग्रहं गृह्णीयात् प्रजापतिः सर्वा देवता देवताभ्य एव निहुवाते ज्येष्ठो वा एष ग्रहाणां यस्यैष गृह्यते ज्यैष्ठ्यमेव गच्छति सर्वासां वा एतद्देवताना ए रूपं यदेष ग्रहो यस्यैष गृह्यते

सर्वाण्येवैन 🕹 रूपाणि पशूनामुपतिष्ठन्त उपयामगृहीतो – [ ] 26

ा प्रजापतये त्वा ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तं गृह्णामीत्याह्

ज्योतिरेवैन ्समानानां करोत्यग्नि – जिह्वेभ्यस्त्वर्तायुभ्य

इत्याहैतावतीर्वे देवतास्ताभ्य एवैन ्सर्वाभ्यो गृह्णात्यपेन्द्र द्विषतो

मन इत्याह भ्रातृव्यापनुत्त्यै प्राणाय त्वाऽपानाय त्वेत्याह प्राणानेव

यजमाने दधाति तस्मै त्वा प्रजापतये विभूदाव् ने ज्योतिष्मते

ज्योतिष्मन्तं जुहोमी – [ ] 27

न्त्याह प्रजापितः सर्वा देवताः सर्वाभ्य एवैनं देवताभ्यो

्न्त्याह प्रजापितः सर्वा देवताः सर्वाभ्य एवैनं देवताभ्यो

जुहोत्याज्यग्रहं गृह्णीयात् तेजस्कामस्य तेजो वा आज्यं तेजस्व्येव

भवित सोमग्रहं गृह्णीयाद् – ब्रह्मवर्चसकामस्य ब्रह्मवर्चसं वै सोमो

ब्रह्मवर्चस्येव भवित दिधग्रहं गृह्णीयात् पशुकामस्योग्वै दद्ध्यूर्क्

पश्व ऊर्जवास्मा ऊर्जं पशूनव रुन्धे ॥ 28

(उपयामगृहीतो – जुहोमि – त्रिचत्वारिङ्शच्च) (△९९)

TS 3.5.10.1 त्वे क्रतुमपं वृञ्जन्ति विश्वे द्विर्यदेते त्रि-र्भवन्त्यूमाः। स्वादोः स्वादीयः स्वादुना सृजा समत ऊ षु मधु मधुनाऽभि योधि। उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा जुष्टं गृह्णाम्येष ते योनिः प्रजापतये त्वा ॥ प्राणग्रहान् गृह्णात्येतावद्वा अस्ति यावदेते ग्रहाः स्तोमाञ्छन्दा ्सि पृष्ठानि दिशो यावदेवास्ति त – [] 29 TS 3.5.10.2 — । –दव रुन्धे ज्येष्ठा वा एतान् ब्राह्मणाः पुरा विदामक्रन् तस्मात् तेषा 🗸 सर्वा दिशोऽभिजिता अभूवन्. यस्यै ते गृह्यन्ते ज्यैष्ठ्यमेव गच्छत्यभि दिशो जयति पञ्च गृह्यन्ते पञ्च दिशः सर्वास्वेव दिक्ष्-वृद्ध्नुवन्ति नवनव गृह्यन्ते नव वै पुरुषे प्राणाः प्राणानेव यजमानेषु दधति प्रायणीये चोदयनीये च गृह्यन्ते प्राणा वै प्राणग्रहाः – [] 30 TS 3.5.10.3 प्राणैरेव प्रयन्ति प्राणैरुद्यन्ति दशमेऽहन् गृह्यन्ते प्राणा वै प्राणग्रहाः प्राणेभ्यः खलु वा एतत् प्रजा यन्ति यद्वामदेव्यं

ँयोनेश्चयवते दशमेऽहन् वामदेव्यं योनेश्च्यवते यद्-दशमेऽहन् गृह्यन्ते प्राणेभ्य एव तत् प्रजा नयन्ति ॥ **31** (तत् – प्राणग्रहाः – सप्तवि एशच्च) (A10) TS 3.5.11.1 प्र देवन्देव्या धिया भरता जातवेदसं। हव्या नो वक्षदानुषक् ॥ अयमु ष्य प्रदेवयुर्.होता यज्ञाय नीयते । रथो न योरभीवृतो घृणीवान् चेतति त्मना ॥ अयमग्निरुरुष्यत्यमृतादिव जन्मनः । । सहसिश्चिथ् सहीयान् देवो जीवातवे कृतः॥ इडायास्त्वा पदे वयं नाभा पृथिव्या अधि। ा । । । जातवेदो नि धीमह्यग्ने हव्याय वोढवे ॥ 32 TS 3.5.11.2 अग्ने विश्वेभिः स्वनीक देवैरूर्णावन्तं प्रथमः सीद योनिं। कुलायिनं घृतवन्त्र सिवित्रे यज्ञं नय यजमानाय साधु ॥

vedavms@gmail.com

```
तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः
```

```
सीद होतः स्व उ लोके चिकित्वान्थ्सादया यज्ञ ए सुकृतस्य योनौं।
देवावीर्देवान्. हिवषा यजास्यग्ने बृहद्-यजमाने वयो धाः॥
अदब्धव्रत-प्रमतिर्वसिष्ठः सहस्रं भरः श्चिजिह्नो अग्निः॥
त्वं दूतस्त्व - [] 33
TS 3.5.11.3
मुं नः परस्पास्त्वं वस्य आ वृषभ प्रणेता ।
ा । । । । । । ।
अग्ने तोकस्य नस्तने तनूनामप्रयुच्छन् दीद्यद्बोधि गोपाः ॥
अभि त्वा देव सवितरीशानं वार्याणां।
सदाऽवन् भागमीमहे ॥
मही द्यौः पृथिवी चन इमं यज्ञं मिमिक्षतां।
पिपृतां नो भरीमभिः॥
त्वामग्ने पुष्करादद्ध्यथर्वा निरमन्थत ।
मूद्ध्नी विश्वस्य वाघतः ॥
तम् - [ ] 34
```

```
TS 3.5.11.4
त्वा दद्ध्यङ्कः ऋषिः पुत्र ईधे अथर्वणः ।
वृत्रहणं पुरन्दरं ॥
तमु त्वा पाथ्यो वृषा समीधे दस्युहन्तमं।
धनं जय ए रणेरणे ॥
उत ब्रुवन्तु जन्तव उदग्निर्वृत्रहाऽजनि ।
धनं जयो रणेरणे ॥
आ यण् हस्ते न खादिनण् शिशुं जातं न बिभ्रति ।
।
विशामग्नि ७ स्वद्ध्वरं॥
प्रदेवं देववीतये भरता वसुवित्तमं।
आस्वे योनौ नि षीदतु ॥
आ - [] 35
TS 3.5.11.5
जातं जातवेदिस प्रियण् शिशीताऽतिथिं।
स्योन आ गृहपतिं॥
```

.....

```
अग्निनाऽग्निः समिद्ध्यते कविर्गृहपतिर्युवा ।
हव्यवाड् जुह्वास्यः॥
त्व ७ ह्यंग्ने अग्निना विप्रो विप्रेण सन्थ्सता ।
।
सखा सख्या समिद्ध्यसे ॥
तं मर्जयन्त सुक्रतुं पुरोयावानमाजिषु ।
स्वेषु क्षयेषु वाजिनं ॥
यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।
ते ह नाकं महिमानः सचन्ते यत्र () पूर्वे साद्ध्याः
सन्ति देवाः ॥ 36
(वोढवे- दूतस्त्वं - तमु - सीदत्वा - यत्र - चत्वारि च) (A11)
```

 Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :

 (पूर्ण - र्ष्वयो - ऽग्निना - ये देवाः - सूर्यो मा - सन्त्वा

 - ।
 ।

 नह्यामि - वषट्कारः स खदिर - उपयामगृहीतोऽसि - यां वै

 त्वे क्रतुं - प्रदेव - मेकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-। । । । । । । (पूर्णा – सहजान् – तवाऽग्ने – प्राणैरेव – षट्त्रिंश्रात्)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kandam 3:-(पूर्णा – सन्ति देवाः)

> । ॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति तृतीयं काण्डं ॥

तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः

Details of Anuvakam, Panchati and Padam for Kandam 3

	Anuvakam	Panchati	Padams
Prasna 1	11	42	2248
Prasna 2	11	46	2335
Prasna 3	11	36	1857
Prasna 4	11	46	2392
Prasna 5	11	36	1790
Totals	55	206	10622